

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากร
ของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์
สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันตำรวจเอกหญิง พรรณชลิตา นิสัยนัต
พยาบาล (สัญญาบัตร 4) กลุ่มงานพยาบาล โรงพยาบาลตำรวจ

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2568

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี

โดย พันตำรวจเอกหญิง พรรณชลิตา นิสัยนต์

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง ฉวีวรรณ ตะเภาพงศ์

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2568 และเห็นชอบให้เป็นเอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ

พลตรี (เกียรติชัย โอภาโส) ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก ประธานกรรมการ
 (ยุทธนา ชัยทอง)

พลตรี ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา
(เกรียงศักดิ์ สืบธรรมมา)

พันเอกหญิง กรรมการ
 (กนิษฐา จิตวิวัฒนา)

พันเอกหญิง กรรมการ
 (ฉวีวรรณ ตะเกापงค์)

พินเอกหญิง กรรมการและเลขานุการ
(ธัญญช สิมพันธ์)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันตำรวจเอกหญิง พรรณชลิตา นิสัยนัต์
เรื่อง	แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากร ของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรารุธิวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ
วันที่	กันยายน 2568 จำนวนคำ : 12,500 จำนวนหน้า : 40
คำสำคัญ	การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน, การพัฒนา, ครูและบุคลากร
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน (Basic Life Support: BLS) สำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรารุธิวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน สำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียน โดยครูและบุคลากรได้ตระหนักถึงความสำคัญของการฝึกการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ มีขั้นตอนในการศึกษา จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการฝึกอบรมการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียน ร่วมสังเกตการณ์และนำผลวิเคราะห์สถานการณ์ พบว่าโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรารุธิวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ มีแนวทางการพัฒนาประเด็นสำคัญ 5 ประเด็นดังนี้ (1) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อร่วมพัฒนาสมรรถนะของหลักสูตรครูและบุคลากรด้านหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน (2) สร้างครูต้นแบบด้านหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนและฝึกอบรมภายในโรงเรียน (3) พัฒนาหลักสูตรอบรมออนไลน์ โดยนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการเรียนรู้ด้านหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน (4) บูรณาการร่วมกับหน่วยงานทางการแพทย์ เช่น โรงพยาบาลหรือศูนย์การแพทย์ เพื่อเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายอบรม (5) จัดอบรมแบบยืดหยุ่น เพื่อไม่รบกวนตารางเรียนของครูและบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรารุธิวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ มีเป้าหมายเพื่อยกระดับสมรรถนะและทักษะความพร้อมในการช่วยชีวิตในการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

AUTHOR: Police Colonel Panchalita Neesyant

TITLE: Development of Basic Life Support Curriculum for teachers and personnel in Petcharawuth Wittaya School

DATE: September, 2025 **WORD COUNT:** 12,500 **PAGES:** 40

KEY TERMS: Basic Life Support, Development, Teachers and personnel

CLASSIFICATION: Unclassified

This research aims to study and develop a Basic Life Support (BLS) curriculum for teachers and personnel at Petcharawuth Wittaya Royal Patronage Army School. The study investigates related factors and identifies strategic approaches to enhance BLS training, emphasizing the importance of BLS skills among educational personnel.

This strategic research employed a multi-phase methodology that included data collection, implementation of BLS training sessions, participatory observation, and situational analysis. The findings reveal that Petcharawuth Wittaya School has formulated five key strategies for curriculum development: (1) establishing collaborative networks with nearby schools to jointly enhance the BLS competency of teachers and personnel; (2) developing model teachers in BLS who can lead and sustain internal training initiatives; (3) creating online training programs that leverage technology to support BLS learning; (4) integrating with medical institutions, such as hospitals and health centers, to strengthen training networks; and (5) offering flexible training schedules to minimize disruption to regular teaching activities.

These strategies serve as a framework for advancing BLS curriculum development, aiming to elevate the competence and preparedness of teachers and personnel in life-saving techniques. Ultimately, this initiative seeks to ensure sustainable and effective BLS education within the school community.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากร ของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบุรีวิทยา ในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบกทุกท่านที่ได้ช่วยประสิทธิประสาทความรู้ในหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก รวมถึงเอกสารการวิจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาวิทยาลัยการทัพบก เอกสารการวิจัยส่วนบุคคลจากสถาบันต่าง ๆ และเอกสารวารสารทางวิชาการของสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ที่ได้สนับสนุนข้อมูลอันมีคุณค่าอย่างยิ่งในเชิงวิชาการตลอดห้วงของการทำวิจัย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ขอขอบพระคุณ พลอากาศเอก สุบิน ชิวปรีชา กรมวังผู้ใหญ่ในพระองค์ ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการใหญ่จิตอาสาพระราชทาน ซึ่งได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นวิทยากรหลักในการจัดการฝึกอบรมการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากร ของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ฯ พร้อมทั้งคณะวิทยากรจิตอาสาจากศูนย์อำนวยการใหญ่จิตอาสาพระราชทาน ขอขอบคุณ นางจิราพร ภัทมข ผู้อำนวยการโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ฯ พร้อมคณะครูและบุคลากรของโรงเรียนที่ได้เข้าร่วมอบรมการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน

อีกทั้งขอขอบพระคุณ พลตรี เกรียงศักดิ์ สืบธรรมมา นายทหารปฏิบัติการประจำสำนักงานรองผู้บัญชาการกองบัญชาการทหารมหาดเล็กราชวัลลภ รักษาพระองค์ 3 หน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างสูง และขอขอบคุณ พันเอกหญิง ฉวีวรรณ ตะเภาพงศ์ อาจารย์หัวหน้ากอง วิทยาลัยการทัพบก ที่กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ให้แนวทางและตรวจสอบต้นฉบับอย่างละเอียด จนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
วิธีการศึกษา	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 บทแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)	7
2. แผนปฏิบัติราชการ 5 ปีของกระทรวงกลาโหม (พ.ศ.2566-2570)	8
3. ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง	9
4. หลักการพื้นฐานในการออกแบบการสอน	13
5. กรอบการทำงาน McKinsey 7S	15
6. การอบรมการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชน	17
บทที่ 3 บทวิเคราะห์	
การศึกษาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากรฯ	22
การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานฯ	23
- การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน (Internal Factors)	25
- การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (External Analysis)	27
- ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบการสร้างความรู้ด้วยตนเอง	29

- การวิเคราะห์ TOWS Matrix	31
แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานฯ	33
บทที่ 4 บทอภิปรายผล	
บทอภิปรายผล	34
บทที่ 5 บทสรุป	
บทสรุป	38
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	40
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	40
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก	
- ภาคผนวก ก คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์	
- ภาคผนวก ข ภาพประกอบกิจกรรมการฝึกอบรมการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานฯ	
ประวัติย่อของผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันประเทศไทยได้กำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนาประเทศภายใต้ นโยบายของรัฐ โดยการกำหนดกรอบหรือเครื่องมือโดยใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)¹ ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน ในด้านที่ 3 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ แผนระดับรองภายใต้แผนแม่บทของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580)² ประเด็นที่ 1 ด้านความมั่นคง แผนย่อยการพัฒนากลไกการบริหาร จัดการความมั่นคงแบบองค์รวม ประเด็นที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้ และในประเด็นที่ 13 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี แผนย่อยการสร้างความรู้ด้านสุขภาวะและการ ป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ กองทัพบกในการกิจการรักษาความ มั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศใช้กรอบแนวทางโดยสอดคล้องกับ แผนปฏิบัติราชการ 5 ปีของกระทรวงกลาโหม (พ.ศ. 2566-2570)³ คือการพัฒนาประเทศเพื่อ ความมั่นคงและการช่วยเหลือประชาชน เป็นแนวทางรองรับ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างเสริม ความมั่นคงให้ เกิดขึ้นภายในประเทศ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตในภาพรวม สนับสนุนสถานศึกษาในอุปถัมภ์ของ กองทัพ โดยกองทัพบกได้ให้การสนับสนุนและอุปถัมภ์สถานศึกษาในหลายแห่ง รวมถึง โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบุรุษวิทยาในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดีด้วย งานด้านการฝึกอบรมและการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ. 2566-2570⁴ เป็นแนวทางการขับเคลื่อนงานด้านการฝึกอบรมและการศึกษา ให้เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีวัตถุประสงค์ให้การ ดำเนินการจัดการฝึกอบรมและการศึกษา และยังเสริมแนวทางการเรียนรู้โดยคำนึงถึงการนำ ความรู้ที่ได้รับไปใช้ปฏิบัติงานได้จริง

โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบุรุษวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ⁵ เป็นโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ตั้งอยู่ที่เขตบางเขน

กรุงเทพมหานคร โรงเรียนนี้ได้รับพระราชทานพระราชนุญาตให้ใช้ชื่อในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี และใช้อักษรย่อว่า “พ.ว.ว.” รับเด็กในระดับชั้น เตรียมอนุบาล จนถึง ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยโรงเรียนได้มุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะและความสามารถของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีครูและบุคลากรทำหน้าที่ดูแล อบรมสั่งสอน อย่างใกล้ชิด และหากมีเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ภายในโรงเรียน ครูและบุคลากรจึงตระหนักถึงการฝึกการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน อีกทั้งในหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในคู่มือครู⁶ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีแผนการเรียนรู้ เรื่องการช่วยฟื้นคืนชีพ⁷ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ครูผู้สอนควรจะมีความรู้ มีทักษะ มีความเข้าใจในการเรียนการสอนเรื่องนี้อย่างถูกต้อง สามารถนำความรู้จากการฝึกการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานเข้าไปช่วยเหลือปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ และมีทักษะนำความรู้ไปขยายผลต่อไปได้

ภาวะฉุกเฉินทางสุขภาพพบได้จากหลายสถานการณ์ เช่น จากภัยพิบัติ อุบัติเหตุหรือการป่วยรุนแรง ซึ่งส่งผลให้เกิดภาวะเสี่ยงต่อการเสียชีวิต การเจ็บป่วยฉุกเฉินคือการที่บุคคลได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการเจ็บป่วยกะทันหัน ที่มีผลต่อชีวิตหรือการทำงานอวัยวะสำคัญ จำเป็นต้องรับบริการตรวจและรักษาอย่างทันท่วงที ซึ่งในช่วงเวลาสั้นๆ เมื่อเกิดการหยุดหายใจเป็นช่วงเวลาที่มีความสำคัญมาก ผู้ป่วยอาจเสียชีวิต หรือสมองตายหากสมองขาดออกซิเจนนานเกิน 4 - 6 นาที การช่วยชีวิต ณ จุดเกิดเหตุอย่างถูกต้องและรวดเร็วจะช่วยให้ผู้ป่วยรอดชีวิต ในขณะที่รอทีมแพทย์ฉุกเฉินได้อย่างปลอดภัย ซึ่งภาวะฉุกเฉินสำคัญที่พบ ได้กับทุกเพศทุกวัย ได้แก่ การเกิดภาวะหัวใจหยุดเต้นเฉียบพลัน (Sudden Cardiac Arrest) คือภาวะที่หัวใจทำงานผิดปกติ เป็นภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์ที่มีความเสี่ยงสูงควรได้รับการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน เพราะอาจส่งผลต่ออัตราการรอดชีวิตของผู้ป่วยซึ่งเหตุการณ์สามารถเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวันทั้งในเด็ก และผู้ใหญ่ มักเกิดเหตุนอกโรงพยาบาล (Out-of-Hospital Cardiac Arrest: OHCA)⁷ จากรายงานสถิติของสมาคมโรคหัวใจแห่งสหรัฐอเมริกา⁸ พบว่าประเทศสหรัฐอเมริกา มีจำนวนผู้ป่วยเกิดภาวะหัวใจหยุดเต้น เฉียบพลันนอกโรงพยาบาลเฉลี่ยปีละ 420,000 ราย และมีแนวโน้มการเกิดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสาเหตุกว่าร้อยละ 80.00 เกิดจากโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดแบบเฉียบพลัน และในภาพรวม ของประเทศไทยยังไม่พบข้อมูลสถิติการเกิดภาวะหัวใจหยุดเต้นเฉียบพลันที่ชัดเจน ดังนั้นการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการทำให้ผู้ที่เกิดภาวะหัวใจหยุดเต้นเฉียบพลันมีโอกาสรอดชีวิตหลังหัวใจหยุดเต้น โดยเริ่มกดนวดหน้าอกโดยเร็ว ซึ่งมีผลต่อการกลับมาเต้นของหัวใจผู้ที่พบเหตุการณ์จำเป็นที่จะต้องขอความช่วยเหลือ ผ่านเบอร์โทรศัพท์ฉุกเฉินให้รวดเร็ว และสามารถลงมือทำการช่วยฟื้นคืนชีพ

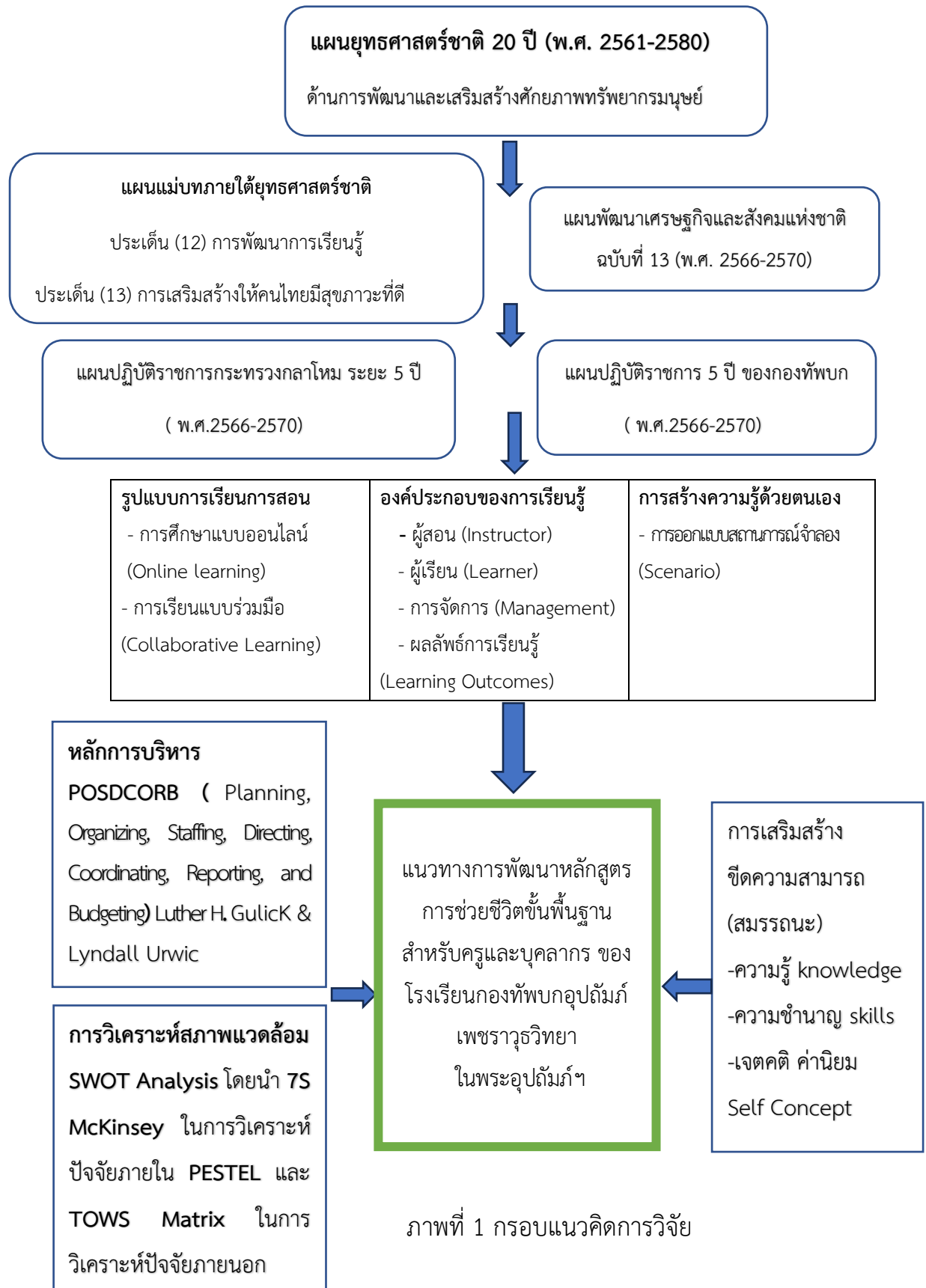
(Cardiopulmonary resuscitation: CPR) หากเริ่มทำการฟื้นคืนชีพเร็ว มีความสัมพันธ์กับอัตราการรอดชีวิตที่เพิ่มขึ้น ตามหลักการห่วงโซ่ของการอยู่รอด (Chain of Survival) ปัจจุบันพบว่าภาวะฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในโรงเรียนมีความหลากหลายและแตกต่างกันไปตามบริบทพื้นที่ ซึ่งแต่ละโรงเรียนได้มีมาตรการเฝ้าระวังและป้องกันภัยในสถานศึกษา เป็นโรงเรียนปลอดภัย (Safety School) โดยดำเนินการขับเคลื่อนการเฝ้าระวังภัยในสถานศึกษา ด้วย 4 มาตรการคือ มาตรการการเฝ้าระวัง ป้องกันการเกิดเหตุในสถานศึกษา มาตรการการเผชิญเหตุและลดความรุนแรงของข่าว มาตรการการช่วยเหลือ เยียวยา บำรุงขวัญ และมาตรการการรายงานการเกิดเหตุ รวมทั้งกระบวนการช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ได้รับการปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด และสามารถอยู่ในสังคมอย่างปลอดภัยและมีความสุข หากครูและบุคลากรได้รับการฝึกฝนและมีทักษะในการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน การใช้ เครื่อง AED อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ก็จะเพิ่มโอกาสการรอดชีวิตได้

ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะศึกษาและพัฒนาหลักสูตรในการจัดการฝึกอบรม รวมทั้งรูปแบบการอบรมหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานในโรงเรียนให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับนโยบายที่มุ่งเน้นให้ครูและบุคลากร นำบทเรียนจากการปฏิบัติตามปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความสอดคล้องที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพเป็นมาตรฐาน และมีความเหมาะสมในทุกๆ ด้าน พร้อมทั้งพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการสร้างความรู้โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถจัดการเรียนรู้ในฐานให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้จากการฝึกอบรม และการศึกษาไปปฏิบัติงานได้จริง เพื่อตอบสนองต่อนโยบายการฝึกอบรมและการศึกษาของกองทัพบกฯ ได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน สำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกฯ เพชรบุรีวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากร ของโรงเรียนกองทัพบกฯ เพชรบุรีวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกฯ เพชรบุรีวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2. **ขอบเขตการศึกษา** เป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากร ของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนมิถุนายน 2568

4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** กำหนดให้ใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์เก็บรวบรวมข้อมูล และสังเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้การวิเคราะห์ SWOT analysis ร่วมกับการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน 7s McKinsey¹¹ ในเรื่องหลักการจัดการ 7 ประการ และแนวคิดทฤษฎี Luther Gulick (POSDCORB)¹² มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ช่วงเวลา	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.
		67	67	67	68	68	68	68	68	68
1. กำหนดหัวข้อการวิจัย										
2. สอบการนำเสนอโครงร่างการวิจัย										
3. ศึกษาค้นคว้าที่มาของปัญหา										
4. การวิเคราะห์-สังเคราะห์ข้อมูล										
5. สรุปผลการวิจัย										
6. นำเสนอผลการวิจัย										
7. จัดทำรูปเล่มการวิจัย										

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน สำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ
- 2.ทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน สำหรับครูและบุคลากร ของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ
- 3.ทราบถึงแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน สำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

บทที่ 2

บทแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนแนวคิดและทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับเนื้อหาตามหัวข้อของงานวิจัย โดยมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)
2. แผนปฏิบัติการ 5 ปีของกระทรวงกลาโหม (พ.ศ.2566-2570)
3. ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
4. หลักการพื้นฐานในการออกแบบการสอน
5. กรอบการทำงาน 7S McKinsey
6. การอบรมการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชน

1.ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)

ประเทศไทยได้กำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนาประเทศภายใต้นโยบายของรัฐ โดยการกำหนดกรอบหรือเครื่องมือโดยใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)¹ ซึ่งมีวิสัยทัศน์ประเทศ คือ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน ประกอบด้วยยุทธศาสตร์จำนวน 6 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
- 1.2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 1.3 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- 1.4 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- 1.5 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1.6 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ภาครัฐ

ในบทบาทที่ 1.3 ประเด็นการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้พร้อมซึ่งยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์นี้มุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยให้เป็น “คนไทย 4.0” ที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมระบบการศึกษาตลอดชีวิต การเรียนรู้ด้วยตนเอง การพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ ควบคู่กับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเติบโตของคนในทุกช่วงวัยเพื่อให้คนไทยเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและเป็นพลังในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

นโยบายและแผนแม่บทที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) และเกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ ที่สำคัญคือ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ² ประเด็น (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี เป็นแนวทางสำคัญที่มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนไทยอย่างเป็นระบบและยั่งยืน โดยเน้นการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ทั้งในมิติของร่างกาย จิตใจ สังคม และ ปัญญา ไม่เพียงเน้นการรักษาเมื่อเจ็บป่วยเท่านั้น แต่ให้ความสำคัญกับการป้องกันโรคและสร้างเสริมสุขภาพตั้งแต่ต้นทาง เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ควบคู่กับการพัฒนาองค์ความรู้ พฤติกรรมสุขภาพ และการสื่อสารสาธารณะอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความตระหนักและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนให้หันมาใส่ใจสุขภาพมากขึ้น โดยรวมแล้วแผนแม่บทฉบับนี้ไม่เพียงแต่ตอบโจทย์ด้านสุขภาพในปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังมุ่งวางรากฐานเพื่อให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีในระยะยาว ทั้งในระดับปัจเจก ครอบครัว และสังคม อันจะนำไปสู่การพัฒนาทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศให้เติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

2.แผนปฏิบัติการ 5 ปีของกระทรวงกลาโหม (พ.ศ.2566-2570)

แผนปฏิบัติการ 5 ปีของกระทรวงกลาโหม (พ.ศ.2566-2570)³ เป็นแผนระดับที่ 3 ประเภทหนึ่ง และเป็นกลไกสำคัญของกระทรวงกลาโหม ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติด้วยการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการของ

ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม ตลอดจนองค์การรัฐวิสาหกิจในความควบคุมและหน่วยงานในกำกับของกระทรวงกลาโหม เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อประโยชน์ในการติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แบ่งออกเป็น 6 เรื่อง (22 กลยุทธ์) คือ เรื่องการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน การเสริมความมั่นคงและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมายอย่างสอดคล้องกับแนวทางการรักษาความมั่นคงภายในและการป้องกันประเทศ ตลอดจนการช่วยเหลือประชาชนเมื่อมีสถานการณ์เกิดขึ้น เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัยและมั่นคง

3. ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist Theory)¹³ เป็นทฤษฎีทางการศึกษาที่ตั้งอยู่บนฐานความเชื่อที่ว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองจากเดิมที่เน้นการศึกษาจากสิ่งเร้าภายนอกมามุ่งเน้นปัจจัยภายใน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ปัจจัยภายในมีส่วนช่วยส่งเสริมทำให้เกิดการเรียนรู้ และความรู้เดิมก็ส่งเสริมให้เกิดความรู้ใหม่เกิดขึ้นได้ ซึ่งความรู้นี้จะฝังติดอยู่กับคนสร้าง ดังนั้นความรู้ของแต่ละคนเป็นความรู้เฉพาะตัวเป็นสิ่งที่ตนสร้างขึ้นเองเท่านั้น โดยนักเรียนจะเป็นผู้กำหนดหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดสิ่งที่จะเรียนและวิธีการเรียนของตนเอง¹⁴ และเป็นผู้ตัดสินใจว่าตนเองจะได้เรียนรู้อะไร เรียนรู้อย่างไรและพัฒนาการเรียนรู้อย่างไร สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในบริบทอื่นได้อย่างเหมาะสม การสร้างความรู้ด้วยตนเองเป็นปรัชญาที่ว่าด้วยการสร้าง หรือรังสรรค์ ที่พัฒนามาจากปรัชญาปฏิบัตินิยม (Pragmatism) โดย William James และ John Dewey ในความหมายปฏิบัตินิยมหมายถึงการปฏิบัติ หรือภาคปฏิบัติ ความรู้ทุกชนิดเกิดจากประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส เช่น ตา หู จมูก ลิ้น ผิวหนัง ดังนั้นประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ผ่านการนำไปพิสูจน์ ทดลองจนเห็นผล

ดังนั้นการสร้างความรู้ด้วยตนเองซึ่งเน้นความเหมาะสมกับประสบการณ์เชิงพุทธิปัญญา (Situating Cognitive Experiences) ในสภาพบริบทจริง เช่น การฝึกงานทางปัญญา (Cognitive Apprenticeship) ซึ่งเป็นการประยุกต์การเรียนการสอนที่ให้ความสนใจกับประสบการณ์ตามสภาพจริง (Authentic Experience) ที่ช่วยสร้างการเรียนรู้ที่มีความหมายมากกว่าการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมที่มองว่าความรู้เป็นสิ่งที่คงที่เป็นสิ่งจริงแท้แน่นอนไม่เปลี่ยนแปลง

จึงมุ่งเน้นการถ่ายทอดจดจำโครงสร้างของความรู้ที่มีลักษณะเป็นแบบเดียวกัน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นการถ่ายทอดที่ดีและหลักการข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในตำรา ซึ่งส่งผลที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ปราศจากบริบท (Contextualization of Learning) อาจไม่สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายได้เพราะความหมายนั้นต้องถูกสร้างขึ้นจากประสบการณ์ของตนเองในแต่ละบุคคล¹⁵

การออกแบบการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

การออกแบบการสอนที่มีพื้นฐานจากทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง¹⁶ ได้ให้ข้อตกลงไว้ดังนี้

1. การสร้างการเรียนรู้ (Learning Construct) หมายถึง ความรู้จะถูกสร้างจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีจากที่มาจากกระบวนการสร้างขึ้นด้วยตัวของผู้เรียนเอง ในสมองของผู้เรียนเป็นผู้สร้างขึ้นโดยใช้ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ ร่วมกับข้อมูลหรือความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว รวมทั้งประสบการณ์เดิมมาสร้างความหมายในการเรียนรู้ของตนเอง
2. การแปลความหมายของแต่ละคน (Interpretation Personal) หมายถึง การเรียนรู้ที่เป็นผลอันเนื่องมาจากการเรียนรู้ และการแปลความหมายตามสภาพจริง (Real World) ของแต่ละบุคคลที่ได้รับในขณะนั้น แล้วนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้มาแปลความหมายตามประสบการณ์ของแต่ละคน
3. การเรียนรู้เกิดจากการลงมือกระทำ (Active Learning) หมายถึง การที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเองในระหว่างการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนได้สร้างความหมายในสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ ซึ่งการได้ลงมือกระทำจะเป็นการสร้างความรู้โดยอาศัยพื้นฐานจากประสบการณ์ตนเองเป็นหลัก
4. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) หมายถึง การเรียนที่เน้นกิจกรรมกลุ่มที่มีสมาชิก 3-6 คน ที่มีความสามารถแตกต่างกัน โดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม มีการพึ่งพา เกื้อกูลกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน และมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างสมาชิกด้วยกันเอง
5. การเรียนรู้ที่เหมาะสม (Situating Learning) ควรเกิดขึ้นในสภาพห้องเรียนจริง การเรียนรู้ควรเกิดขึ้นในสภาพจริง หรือต้องเหมาะสมโดยสะท้อนบริบทของสภาพจริง จะนำไปสู่การเชื่อมโยงความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

6. การทดสอบเชิงการบูรณาการ (Testing Integrated) การทดสอบควรจะเป็นการบูรณาการ เข้ากับภารกิจการเรียนรู้ (Task) ไม่ควรเป็นกิจกรรมที่แยกออกจากบริบทการเรียนรู้ การวัดการเรียนรู้เป็นวิธีการที่ผู้เรียนใช้โครงสร้างความรู้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมให้เกิดการคิดในเนื้อหาการเรียนรู้ นั้น ๆ

หลักแนวคิดของกลุ่มการสร้างความรู้ทั้งกลุ่มแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเองเชิงสติปัญญา (Cognitive Constructivism) และกลุ่มแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเองเชิงสังคม (Social Constructivism) สรุปเป็นสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ความรู้ของบุคคลใดคือโครงสร้างทางปัญญาของบุคคลนั้นที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์ในการคลี่คลายสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการแก้ปัญหาหรืออธิบายสถานการณ์อื่น ๆ ได้

2. ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยอาศัยประสบการณ์ที่มาก่อน โครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิมความสนใจและแรงจูงใจภายในตนเอง

3. ผู้สอนมีหน้าที่จัดนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ปรับขยายโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียนเอง ภายใต้ข้อสมมติฐานต่อไปนี้

3.1 สถานการณ์ที่เป็นปัญหาและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา

3.2 ความขัดแย้งทางปัญญา (Cognitive Constructivism) เป็นแรงจูงใจภายในที่ทำให้เกิดการไตร่ตรองเพื่อจัดความขัดแย้งนั้น เพราะลักษณะการไตร่ตรอง (Reflection) เป็นการพิจารณาอย่างรอบคอบ การไตร่ตรองจะเริ่มต้นด้วยสถานการณ์ที่เป็นปัญหาที่สามารถกระตุ้นให้เกิดความสงสัย หรือเป็นปัญหาที่ยุ้งยาก ซับซ้อน และหลังจากการไตร่ตรอง จะสามารถอธิบายสถานการณ์ดังกล่าว สามารถแก้ปัญหาได้หรือเรียกว่าสร้างความรู้หรือเกิดการเรียนรู้นั้นเอง

3.3 การไตร่ตรองพื้นฐานแห่งประสบการณ์และโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม ภายใต้การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกระตุ้นให้มีการสร้างโครงสร้างใหม่ทางปัญญา

จากแนวคิดข้างต้นนี้กระบวนการเรียนรู้ในแนวคอนสตรัคติวิสต์ จึงมักเป็นลักษณะที่ให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากการร่วมมือการแก้ปัญหา (Collaborative Problem Solving) กระบวนการเรียนรู้จะเริ่มต้นด้วยปัญหาที่ก่อให้เกิดความสงสัยหรือความขัดแย้งทางปัญญา (Cognitive Constructivism) นั่นคือประสบการณ์หรือความรู้เดิมและโครงสร้างทาง

ปัญญาที่มีอยู่เดิม ไม่สามารถจัดการปัญหานั้นได้ ต้องมีการคิดค้นหรือเสาะแสวงหาสารสนเทศเพิ่มเติม ชักค้ำจนกระทั่งหาเหตุผลหรือหลักฐานเชิงประจักษ์มาจัดความขัดแย้งทางปัญญาภายในตนเองและระหว่างบุคคลได้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้าสู่สมดุลทางปัญญาโดยการดูดซึม (Assimilation) หรือการปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) ที่เรียกว่าการสร้างโครงสร้างทางปัญญาใหม่ (Cognitive Restructuring)¹⁵

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการสร้างความรู้โดยผู้เรียน (Constructivism theory) ได้แก่

1. วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล¹³ ได้ศึกษาหลักการและกรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะตามแนวคิด Constructivism พบว่า การพัฒนาหลักสูตรควรมุ่งเน้นการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน สร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติในบริบทที่มีความหมาย การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะควรคำนึงถึงการเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริง การบูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์ และการวัดประเมินผลตามสภาพจริง งานวิจัยนี้ยังเสนอกรอบแนวคิด ในการพัฒนาหลักสูตรที่ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การกำหนดเป้าหมาย การเรียนรู้ การออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผล การเรียนรู้ และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนา

2. ทิศนา แคมมณี¹⁷ ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการ เทคโนโลยี ดิจิทัลตามแนวคิด Constructivism พบว่าเทคโนโลยีดิจิทัลสามารถเป็นเครื่องมือ สำคัญในการส่งเสริมการสร้างความรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้น การทดลอง การสร้างชิ้นงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ งานวิจัยนี้เสนอกรอบแนวคิด ในการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วย การวิเคราะห์บริบทและ ความพร้อมด้านเทคโนโลยี การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ และการประเมินผลที่เน้นความสามารถในการสร้าง ความรู้และการใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิจารณญาณ

3. รสสุคนธ์ มกรมณี¹⁸ ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการข้ามศาสตร์ตามแนวคิด Constructivism ในระดับอุดมศึกษา พบว่าหลักสูตรควรเน้น การเชื่อมโยงความรู้จากหลากหลายสาขาวิชาเพื่อแก้ปัญหาหรือตอบสนองต่อความท้าทาย ในโลกแห่งความเป็นจริง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย การวิเคราะห์ประเด็น หรือปัญหาที่

มีความซับซ้อน การกำหนดสมรรถนะหลัก และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง การออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ และการประเมินผลที่เน้นการประยุกต์ใช้ความรู้ ข้ามศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมความสามารถในการมอง ภาพรวมและการคิดเชิงระบบของผู้เรียน

4. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์¹⁹ ได้ศึกษาปัจจัยด้านนโยบายและการสนับสนุนจากผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิด Constructivism พบว่านโยบายด้านการศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและ การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะมีส่วนสำคัญในการผลักดันการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิด Constructivism นอกจากนี้ การสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาทั้งในด้าน ทรัพยากร เวลา และการสร้างแรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนา และการนำหลักสูตรไปใช้ งานวิจัยนี้เสนอแนวทางในการกำหนดนโยบายและการสนับสนุนจากผู้บริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิด Constructivism เช่น การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน การจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอ การพัฒนาบุคลากรและการสร้างระบบการติดตามและประเมินผล

4.หลักการพื้นฐานในการออกแบบการสอน

ในการออกแบบการสอนมีหลักการพื้นฐาน ที่ผู้ออกแบบการเรียนการสอนควรคำนึงถึงเพื่อช่วยให้การออกแบบการเรียนการสอนมีคุณภาพ²⁰ ดังนี้

1. คำนึงถึงผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำคัญ การออกแบบการเรียนการสอนมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ มากกว่ากระบวนการสอน ผู้ออกแบบการเรียนการสอนจะต้องพิจารณาผลการเรียนรู้อย่างชัดเจน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการเลือกกระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. คำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ ได้แก่ การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เวลาที่ใช้ คุณภาพการสอน เจตคติ และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ปัจจัยเหล่านี้ควรนำมาพิจารณาในการออกแบบการเรียนการสอน

3. รู้จักประยุกต์ใช้หลักการเรียนการสอน วิธีสอน รูปแบบการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับระดับวัยของผู้เรียนและเนื้อหาสาระ เพื่อให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญาและจิตใจในกิจกรรมการเรียนการสอน

4. ใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลาย ผู้ออกแบบการเรียนการสอนควรเลือกใช้สื่อที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

5. มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การเรียนการสอนที่มีคุณภาพควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เริ่มจากการวางแผน การนำไปทดลองใช้จริง และนำผลการทดลองและข้อเสนอแนะจากผู้เรียนมาปรับปรุง ให้การเรียนการสอนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

6. การประเมินผลครอบคลุมทั้งกระบวนการเรียนการสอนและประเมินผลผู้เรียน เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้

7. องค์ประกอบการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กัน เช่น จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล ควรมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน เหมาะสมกับผู้เรียนและบริบทการเรียนรู้

การออกแบบการเรียนการสอน

สมจิต จันทรฉาย²¹ ได้กล่าวถึงการออกแบบการเรียนการสอนมีลักษณะสำคัญคือ ที่นำมาใช้ในการศึกษาความต้องการของผู้เรียน และปัญหาการเรียนการสอนเพื่อแสวงหาแนวทางที่จะช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอน ซึ่งอาจเป็นการปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่หรือสร้างสิ่งใหม่ โดยนำหลักการเรียนรู้และหลักการสอนมาใช้ในการดำเนินการ เป้าหมายของการออกแบบการเรียนการสอนคือการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน นักออกแบบการเรียนการสอน จะใช้รูปแบบการออกแบบการเรียนการสอน (Instructional Design Model) เป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่ออธิบายองค์ประกอบของการทำงาน หรือความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเหล่านั้น ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือทีมงานมีความเข้าใจขั้นตอนกระบวนการทำงาน และใช้ตรวจสอบการดำเนินงาน

รูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนเป็นพื้นฐานของการออกแบบการเรียนการสอนเชิงระบบที่เป็นที่นิยมในที่นี้ได้แก่

รูปแบบ ADDIE (ADDIE Model)²² เป็นการออกแบบระบบการเรียนการสอน กล่าวคือกระบวนการพัฒนาโปรแกรมการสอน จากจุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุดมีแบบจำลองจำนวนมากมายที่นักออกแบบการสอนนิยมนำไปใช้ในการออกแบบสื่อ วัสดุการเรียนการสอน เช่นการออกแบบชุดการเรียนการสอน การออกแบบบทเรียนโปรแกรม

คอมพิวเตอร์ กระบวนการออกแบบการเรียนการสอนรูปแบบ ADDIE สามารถสรุปเป็นขั้นตอนทั่วไปได้เป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. การวิเคราะห์ (Analysis)
2. การออกแบบ (Design)
3. การพัฒนา (Development)
4. การนำไปใช้ (Implementation)
5. การประเมินผล (Evaluation)

5.กรอบการทำงาน 7S McKinsey

7S McKinsey โมเดลที่ช่วยสร้างองค์กรอย่างยั่งยืนสำหรับองค์กรยุคใหม่¹¹ หรือ กรอบการทำงาน McKinsey 7S เป็นโมเดลที่ถูกพัฒนาขึ้นโดย McKinsey & Company บริษัทที่ปรึกษาระดับโลก โดยโมเดล 7S McKinsey หมายถึงเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ในการ “ออกแบบองค์กร” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และปรับปรุงองค์กรให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากขึ้น โดยผ่านการประสานด้วยองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ ได้แก่

5.1 โครงสร้างองค์กร (Structure)

หมายถึง โครงสร้างองค์กร หรือการจัดส่วนต่างๆขององค์กรในการแสดงถึงบทบาทหน้าที่ ความสัมพันธ์ของบุคลากรหรือสมาชิกในองค์กร และเป็นการจัดระเบียบภายในองค์กร ซึ่งการมีโครงสร้างที่ชัดเจนนั้น จะช่วยให้บุคลากรภายในองค์กรสามารถทำงานได้อย่างราบรื่น

5.2 กลยุทธ์ (Strategy)

หมายถึง กลยุทธ์การวางแผนภายในองค์กรหรือมีการบริหารที่ดีก็จะช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้ อีกทั้งยังเพิ่มความได้เปรียบในเรื่องของการแข่งขันทางธุรกิจได้เป็นอย่างดีอีกด้วย ซึ่งการมีกลยุทธ์ที่ดี ควรที่จะต้องคำนึงถึง ทรัพยากรที่มีอยู่ และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

5.3 รูปแบบของการบริหาร (Style)

หมายถึง รูปแบบของการบริหารจัดการของผู้บริหารแต่ละคนก็มีรูปแบบการบริหารที่ต่างกันออกไป อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการไม่ว่าจะเป็น วัฒนธรรมองค์กร

สถานการณ์ ลักษณะนิสัยของผู้บริหารนั้นๆ สิ่งสำคัญของรูปแบบในการบริหารงาน คือการมีทัศนคติที่ดี และการมีภาวะผู้นำที่ดี

5.4 บุคลากรในหน่วยงาน (Staff)

หมายถึง กำลังพลหรือบุคลากรในองค์กร เรียกได้ว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ไปสู่ความสำเร็จได้ โดยการบริหารจัดการบุคลากรภายในองค์กรผ่านการคัดเลือกหรือสรรหาบุคลากร เลือกคนให้เหมาะสมกับงาน รวมไปถึงการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ

5.5 ระบบการทำงาน (System)

หมายถึง ระบบการปฏิบัติงาน โดยรวมไปถึงขั้นตอนการทำงาน ระบบที่นำมาใช้ในการทำงาน ตลอดจนซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมต่าง ๆ ที่ถูกนำมาใช้ในกระบวนการการทำงานภายในองค์กร ซึ่งควรสอดคล้องกับความต้องการขององค์กรและโครงสร้างองค์กร จึงควรวิเคราะห์ว่าระบบหรือกระบวนการทำงานในปัจจุบันนั้น เหมาะสมต่อความต้องการหรือเหมาะสมต่อโครงสร้างองค์กรหรือไม่ มีส่วนช่วยสนับสนุนบุคลากรในเรื่องของการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานหรือไม่

5.6 ค่านิยมร่วมกันในองค์กร (Shared value)

หมายถึง ค่านิยมร่วมกันในองค์กรหรือวัฒนธรรมองค์กร ซึ่งเป็นแนวทางหรือกรอบแนวคิดในการปฏิบัติขององค์กร ที่บุคลากรในองค์กรทุกคนรับรู้ รับทราบ และยึดถือปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งค่านิยมในองค์กรถือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และเกิดความร่วมมือกันภายในองค์กรได้

5.7 ทักษะความรู้ความสามารถของบุคลากร (Skill)

หมายถึง ทักษะความรู้และความสามารถของบุคลากรในองค์กร การส่งเสริมการพัฒนาทักษะของพนักงานจะช่วยส่งผลดีให้กับองค์กร และยังเป็นการช่วยเตรียมความพร้อมของกำลังพลได้อีกด้วย

การนำ 7S McKinsey มาใช้ในองค์กรต้องผ่านการคิดวิเคราะห์ การตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน เพื่อมองหาช่องว่างและความไม่สอดคล้องกันในความสัมพันธ์ในองค์ประกอบต่าง ๆ ขององค์กร

6.การอบรมการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชน

การอบรมการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชน⁷ ทั้งในประเทศไทยและนานาชาติล้วนมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการช่วยชีวิตที่ครอบคลุมทั้งด้านทักษะ การใช้เทคโนโลยี และการประเมินผลลัพธ์ การประยุกต์ใช้แนวทางจากสถาบันที่มีคุณภาพมาตรฐานในการพัฒนาหลักสูตร การฝึกอบรมจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการช่วยชีวิตในสถานการณ์ฉุกเฉิน และลดอัตราการเสียชีวิตในภาวะหัวใจหยุดเต้นเฉียบพลัน

หลักการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชน เมื่อเกิดภาวะหัวใจหยุดเต้น และภาวะหยุดหายใจขึ้นแล้ว ผู้ให้การช่วยเหลือ สามารถจำขั้นตอนที่สำคัญ 4 หลักการคือ

1. ประเมินการตอบสนองของผู้ป่วยว่ามีสติหรือไม่ โดยการปลุก เรียก และดูการเคลื่อนไหวที่หน้าอกว่าหายใจหรือไม่
2. ขอความช่วยเหลือจากทีมแพทย์ฉุกเฉิน ตามเครื่องช็อกไฟฟ้าหัวใจ อัตโนมัติ: เครื่องเออีดี (Automated External Defibrillator: AED)
3. ปฏิบัติตามขั้นตอน การช่วยกดหน้าอก การเปิดทางเดินลมหายใจให้โล่ง และการช่วยหายใจ
4. การช็อกไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติโดยใช้เครื่องเออีดี

โดยทั้ง 4 หลักการที่สำคัญนี้สามารถทำให้การปฏิบัติ การช่วยเหลือ มีประสิทธิภาพมากที่สุด สำหรับการใช้เครื่องช็อกไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติหรือเครื่องเออีดีเป็นอีกขั้นตอน ที่มีความสำคัญมากในห่วงโซ่แห่งการรอดชีวิต เครื่องเออีดีเป็นอุปกรณ์ที่สามารถ “วิเคราะห์” คลื่นไฟฟ้าหัวใจของผู้ป่วยได้อย่างแม่นยำ ถ้าเครื่องตรวจพบว่าคลื่นไฟฟ้าหัวใจของผู้ป่วยเป็นชนิดที่ต้องการการรักษาด้วยการ ช็อกไฟฟ้าหัวใจ เครื่องจะบอกเราให้ช็อกไฟฟ้าหัวใจแก่ผู้ป่วย การช็อกไฟฟ้าหัวใจให้กับผู้ป่วยเป็นการรักษาที่มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จสูงมาก จะทำให้คลื่นไฟฟ้าหัวใจที่ผิดปกตินั้นกลับมาสู่ภาวะปกติได้ และหัวใจจะสามารถสูบฉีดโลหิตไปเลี้ยงร่างกายได้ตามปกติ แต่ถ้าเครื่องเออีดีตรวจพบว่าคลื่นไฟฟ้าหัวใจของผู้ป่วยเป็นชนิดที่ไม่ต้องรักษาด้วยการช็อกไฟฟ้าหัวใจ เครื่องก็จะบอกว่าไม่ต้องช็อก และบอกให้

ประเมินผู้ป่วย ซึ่งเราจะต้องประเมิน และพิจารณาต่อเองว่าจะต้องทำการช่วยฟื้นชีวิตขั้นพื้นฐานโดยการกดหน้าอก ให้แก่ผู้ป่วยหรือไม่

การใช้เครื่อง AED มีเป้าหมายสำคัญคือการเพิ่มโอกาสรอดชีวิตของผู้ป่วย ในภาวะหัวใจหยุดเต้นเฉียบพลัน และสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนทั่วไปในการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น ซึ่งคู่มือการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานนั้นได้ถูกออกแบบมาให้เหมาะสมกับประชาชนทั่วไป โดยเน้นความง่ายต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติจริง ประกอบด้วย: การตรวจสอบความปลอดภัยในสถานการณ์ฉุกเฉิน ขั้นตอนการทำ CPR และการใช้เครื่อง AED อย่างถูกต้อง การติดต่อหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินและควรส่งเสริมการจัดอบรมในโรงเรียน ชุมชน และ สถานที่ทำงาน เพื่อสร้างความตระหนักรู้และความพร้อมในกรณีฉุกเฉินด้านสุขภาพ

องค์กรที่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความรู้ จัดฝึกอบรมการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน และกำหนดแนวทางในการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีประสิทธิภาพ ได้แก่

1. สมาคมแพทย์โรคหัวใจแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ คณะกรรมการมาตรฐานการช่วยชีวิตของสมาคมฯ ได้จัดทำคู่มือการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานและเครื่องช็อกไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติ (เออีดี:AED) สำหรับประชาชน พ.ศ. 2561⁸ คู่มือนี้เน้นการให้ความรู้และทักษะที่ถูกต้องเกี่ยวกับการช่วยชีวิตในสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การทำ CPR (Cardiopulmonary Resuscitation) และการใช้เครื่อง AED โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อเพิ่มโอกาสรอดชีวิตของผู้ป่วยในภาวะหัวใจหยุดเต้นเฉียบพลัน และสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนทั่วไปในการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น

2. สมาคมแพทย์โรคหัวใจต่างประเทศ²³ การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานและขั้นสูง ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยสมาคมแพทย์โรคหัวใจระดับนานาชาติ เช่น สมาคมโรคหัวใจแห่งสหรัฐอเมริกา (American Heart Association) และสมาคมฟื้นคืนชีพแห่งยุโรป (European Resuscitation Council) โดยคู่มือและแนวทางที่ได้เผยแพร่ล่าสุด ได้แก่

2.1 สมาคมแพทย์โรคหัวใจแห่งสหรัฐอเมริกา ได้จัดทำแนวทางสำหรับ การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานและขั้นสูง ขึ้นในปี พ.ศ. 2563 (Adult Basic and Advanced Life Support: American Heart Association Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care 2020)²⁴ โดยเน้นการเริ่มต้นปั๊ม หัวใจและการใช้เครื่อง AED ให้เร็วที่สุด เพื่อเพิ่มอัตราการรอดชีวิต

ของผู้ป่วย นอกจากนั้น ยังเน้นความสำคัญของการกดหน้าอกที่ถูกต้อง (High-Quality Chest Compressions) ได้แก่ อัตราการกดหน้าอก 100-120 ครั้งต่อนาที และความลึกประมาณ 5-6 เซนติเมตร อีกทั้งมีการแนะนำการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เช่น แอปพลิเคชัน การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน และการจำลองสถานการณ์ช่วยชีวิตด้วย Virtual Reality Simulation เพื่อเสริมทักษะ ผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

2.2 สมาคมแพทย์โรคหัวใจยุโรป²⁵ จัดทำแนวทางการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน และขั้นสูง (Cardiopulmonary resuscitation and post-resuscitation care: 2021 European Society of Cardiology and Resuscitation Guidelines) โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการฝึกอบรมการช่วยชีวิต ด้วยการใช้เครื่องมือเทคโนโลยี เช่น หุ่นฝึกการปั๊มหัวใจ ที่ผสมเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อยู่ในหุ่นด้วย เพื่อให้คำแนะนำแบบเรียลไทม์ การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับประชากรเป้าหมาย เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ หรือบุคลากรในสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงสูง และมีการนำผลวิจัยทางการแพทย์ล่าสุดมา ประยุกต์ใช้ในการฝึกอบรม เช่น การประเมินผลลัพธ์ด้านระบบประสาทหลังการฟื้นคืนชีพ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน

ภาวะหัวใจหยุดเต้นเฉียบพลันยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญและส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมากทั่วโลก แม้อัตราการรอดชีวิตจะเพิ่มขึ้นมากกว่า 3 เท่าตัวในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา (จาก 4% ในปี ค.ศ. 2001 เป็น 14% ในปี ค.ศ. 2020)²⁶ แต่กระนั้นอัตราการรอดชีวิตพร้อมกับผลลัพธ์ทางระบบประสาทที่ดี ยังคงอยู่ในระดับต่ำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นปัญหาใหญ่ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม การรักษาภาวะนี้จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเริ่มต้นปั๊มหัวใจ และการใช้เครื่อง AED ให้รวดเร็วที่สุด เนื่องจากการล่าช้าเพียง 1 นาที อาจลดโอกาสรอดชีวิตลง 10-12%²⁷ เพื่อช่วยให้สามารถวินิจฉัยภาวะที่คุกคามชีวิตได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วที่สุด สมาคมโรคหัวใจและผู้เชี่ยวชาญทั่วโลก ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน

ปานวิไล ตั้งกุลพาณิชย์และคณะ²⁸ ศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมการศึกษาการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานและเครื่องกระตุ้นหัวใจภายนอกอัตโนมัติ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยกิจกรรมประกอบด้วยบรรยาย 2 ชั่วโมงและกิจกรรมฝึกปฏิบัติจริง 3 ชั่วโมง โปรแกรมการฝึกอบรม BLS ประกอบด้วยการสอน CPR AED และการปฐมพยาบาลเบื้องต้น สำหรับการสักรั้วสิ่งแปลกปลอม โดยมีการทดสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้

ส่วนทัศนคติของผู้เข้าร่วม ประเมินโดยใช้แบบสอบถามผลลัพธ์: ผู้เข้าร่วมทั้งหมด 146 คน ความรู้ BLS เพิ่มขึ้นในทุกส่วน (การช่วยเหลือตั้งแต่เนิ่น ๆ การกดหน้าอก และการช็อกไฟฟ้า รวมถึงความมั่นใจของผู้เข้าร่วม) สรุปการฝึกอบรม BLS ในศรระดับมัธยมศึกษาเพิ่มทั้งความรู้ เรื่องห่วงโซ่การรอดชีวิตและความมั่นใจ ซึ่งหากดำเนินการอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และทันเวลาที่ จะช่วยเพิ่มโอกาสในการรอดชีวิต

ธวัชชัย อิมพูล และคณะ²⁹ ศึกษาโครงการการพัฒนาหลักสูตรฉุกเฉิน การแพทย์สำหรับนักเรียน โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่าภาวะฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดขอนแก่น ส่งผลกระทบต่อชีวิตของนักเรียน ซึ่งภาวะฉุกเฉินด้านร่างกาย ที่สำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ การบาดเจ็บ ภาวะหัวใจหยุดเต้น และการประสบอุบัติเหตุทางน้ำ ในระยะดำเนินการ การปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ Module CPR ครูมีระดับการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ ไม่ครบร้อยละ 100 โดยครูและนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการนำหลักสูตรด้าน ฉุกเฉินการแพทย์ของแก่นนำนักเรียน Module ช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR) สามารถนำไปปฏิบัติได้ ข้อเสนอแนะในหลักสูตรฉุกเฉินการแพทย์สำหรับนักเรียนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดขอนแก่น สามารถนำไปพัฒนาและใช้ดำเนินการต่อให้ครอบคลุมทุกโรงเรียนทั้ง จังหวัดที่มีบริบทใกล้เคียงกันและควรมีการให้ความรู้เพิ่มเติม การจัดหาหุ่นฝึกให้เพียงพอและ ติดตามประเมินผลต่อไป

แนวโน้มในอนาคตของการจัดการภาวะหัวใจหยุดเต้นนอกโรงพยาบาล

บทความทางการแพทย์เรื่องทิศทางและแนวโน้มปัจจุบันในการบริหารจัดการภาวะหัวใจหยุดเต้นนอกโรงพยาบาล (Current trends in the management of out of hospital cardiac arrest)³⁰ ได้ศึกษาถึงแนวโน้มในการจัดการภาวะหัวใจหยุดเต้นนอกโรงพยาบาล ที่นอกจากการใช้การโทรฉุกเฉินแบบวิดีโอ เพื่อเพิ่มความสามารถในการสื่อสารระหว่างผู้ปฏิบัติการกับผู้พบเหตุ และให้คำแนะนำที่ชัดเจนขึ้นแล้ว ยังมีแนวโน้มการใช้เทคโนโลยีใหม่ร่วมด้วย การฝึกอบรมการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชนกำลังถูกยกระดับผ่านการใช้หุ่นฝึกการปั๊มหัวใจที่ผสานเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI-Enhanced CPR Training Manikin) และระบบเสมือนจริง (VR Simulation) ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกในสถานการณ์จำลองที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น หุ่นฝึกจะสามารถวิเคราะห์และให้คำแนะนำเฉพาะบุคคลของผู้เรียนแต่ละคน พร้อมทั้งบันทึกผลการฝึกลงในระบบ

เพื่อประเมินผลและพัฒนาต่อเนื่อง เทคโนโลยีเหล่านี้ไม่เพียงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการช่วยชีวิต แต่ยังทำให้การฝึกอบรมเข้าถึงได้ง่ายขึ้น และปลูกฝังทักษะการช่วยชีวิตให้กับประชาชนได้อย่างกว้างขวางในระดับสังคม³¹

คำแนะนำการสอนการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน

สมาคมแพทยโรคหัวใจยุโรป (European Society of Cardiology) ได้จัดทำคู่มือการสอนการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานและขั้นสูงไว้ในแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อการช่วยชีวิต: ข้อเสนอแนะจากสภาการช่วยชีวิตแห่งยุโรป พ.ศ. 2564 (European Resuscitation Council Guidelines 2021: Education for Resuscitation) โดยแนะนำถึงการสอนการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. การจำลองสถานการณ์เพื่อการฝึกอบรมการช่วยชีวิต (Simulation to teach resuscitation) การจำลองสถานการณ์มีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ทั้งในด้านเทคนิค เช่น การจัดการทางเดินหายใจ และด้านที่ไม่ใช่เทคนิค เช่น การสื่อสารในทีม การตัดสินใจ และการบริหารจัดการทรัพยากรในสถานการณ์วิกฤติ การสะท้อน ผลลัพธ์ในช่วงการทบทวนหลังสถานการณ์จำลองมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจปัจจัยมนุษย์ และเทคนิคที่สำคัญในกระบวนการช่วยชีวิต

2. การพัฒนาบุคลากรครูผู้สอน (Faculty development to improve education) คุณภาพของผู้สอนมีผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้ การพัฒนา ผู้สอนให้มีความรู้ในเนื้อหาที่ลึกซึ้งและทักษะในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญ รวมถึงการรักษาความต่อเนื่องของการพัฒนาวิชาชีพ เช่น การประเมินทักษะและการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนครูผู้สอน ผลลัพธ์ของการอบรมการช่วยชีวิตต่อผู้ป่วย (Effect of resuscitation education on outcome) การฝึกอบรมการช่วยชีวิตที่มีมาตรฐาน ช่วยปรับปรุงผลลัพธ์ของผู้ป่วย เช่น เพิ่มอัตราการฟื้นคืนสัญญาณชีพ และอัตราการรอดชีวิต อย่างไรก็ตามยังต้องการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และวิธีการสอนที่ส่งผลต่อผู้ป่วยในระดับที่ชัดเจนมากขึ้น

บทที่ 3

บทวิเคราะห์

การวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์การศึกษาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากร ของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบุรีวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรฯ และศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากร ในโรงเรียนฯ อีกทั้งยังส่งเสริมสมรรถนะและความสามารถในการสอนครูและบุคลากรในโรงเรียนร่วมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับที่ครูผู้สอนสามารถนำมาประยุกต์ในการสอนวิชาการช่วยฟื้นคืนชีพของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้⁶

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ข้อมูลจากคณะผู้บริหารของโรงเรียนทราบถึงความประสงค์ที่จะให้มีการฝึกการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากรในโรงเรียนฯ จึงได้ประสานให้มีกิจกรรมการฝึกอบรมการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากรในโรงเรียนฯ วันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2568 เวลา 08:00-12:00 น. ณ หอประชุมของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบุรีวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ โดยได้รับความอนุเคราะห์อุปกรณ์การฝึกและคณะวิทยากรจากศูนย์อำนวยการใหญ่จิตอาสาพระราชทาน นำโดย พลอากาศเอก สุบิน ชิวปรีชา กรมวังผู้ใหญ่ในพระองค์ ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการใหญ่จิตอาสาพระราชทาน เป็นวิทยากรหลัก พร้อมกับวิทยากรจิตอาสาซึ่งผ่านการอบรมหลักสูตรการเป็นครูช่วยสอนการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชน (Basic life support) โดยมีการฝึกทั้งภาคบรรยายและฝึกปฏิบัติ ผู้ที่เข้ารับการฝึก คือ คณะผู้บริหารและครู จำนวน 83 คน และบุคลากรในโรงเรียน 30 คน รวมทั้งหมด 113 คน

วัตถุประสงค์ข้อ 1. การศึกษาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบุรีวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

ในการดำเนินโครงการพบว่าครูและบุคลากรสามารถนำความรู้ไปพัฒนาการเรียน การสอน และงานในหน้าที่ได้ โดยการสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียน และ

บุคลากรด้านสาธารณสุข แต่หากจะให้เกิดความยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษาควรพิจารณานำไปไว้ในหลักสูตร สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาทุกแห่งมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในภาวะฉุกเฉินและความปลอดภัยให้กับนักเรียน รวมทั้งให้การช่วยเหลือปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างถูกวิธี

โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบุรีวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะและความสามารถของนักเรียนด้านพื้นฐานการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานเป็นรูปแบบการบรรยาย แนวคิด ทฤษฎี แต่ยังขาดการฝึกอบรมและปฏิบัติ และหากมีเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ภายในโรงเรียน ครูและบุคลากรจึงตระหนักถึงการฝึกการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน อีกทั้งในหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในคู่มือครู⁶ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีแผนการเรียนรู้ เรื่องการช่วยฟื้นคืนชีพ⁷ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ครูผู้สอนควรจะมีความรู้ มีทักษะ มีความเข้าใจในการเรียนการสอนเรื่องนี้ อย่างถูกต้อง สามารถนำความรู้จากการฝึกการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานเข้าไปช่วยเหลือปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ และมีทักษะนำความรู้ไปขยายผลต่อไปได้ในหลักสูตร

วัตถุประสงค์ข้อ 2. การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน สำหรับครูและบุคลากร ของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบุรีวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

ผู้วิจัยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของโรงเรียนฯ ตามหลัก SWOT Analysis การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กรด้วย 7s Mckinsey³² สำหรับจุดแข็ง (Strengths:S) และจุดอ่อน (Weakness:W) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรด้วย PESTEL สำหรับโอกาส (Opportunities:O) และอุปสรรค/ภัยคุกคาม(Threats:T) เชื่อมโยงกับการวิเคราะห์ TOWS Matrix โดยการจับคู่ปัจจัยภายในและภายนอก เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากร ของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบุรีวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ และการสังเคราะห์องค์ประกอบการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist Theory) การออกแบบการเรียนการสอน (Instructional Design) แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ (Competency) และทฤษฎีความสามารถในตนเอง (Self-efficacy Theory) เพื่อเชื่อมโยงหลักการสำคัญ ให้ได้ต้นแบบ (Model) รูปแบบ

การจัดการสภาพแวดล้อมการจำลองสถานการณ์สำหรับการฝึกหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน

พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ยังไม่สามารถพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องมีประเด็นที่สำคัญ 5 ประเด็น ดังนี้

1. บุคลากรยังไม่มีความรู้หรือทักษะเกี่ยวกับการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน
2. ขาดระบบสนับสนุนการฝึก กอบรมแบบมีออาชีพ เช่น ระบบฝึกเสมือนจริง (Simulation)
3. ในองค์กรหรือบุคลากรและวิทยากรภายใน ไม่มีความชำนาญในการฝึกหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน
4. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการช่วยชีวิตยังไม่เพียงพอ
5. ยังไม่บรรจุหลักสูตรฝึกอบรมและไม่มีข้อบังคับเฉพาะเจาะจงที่ “บังคับ” ให้ครูต้องผ่านการอบรมหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน

การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน (Internal Factors) โดยใช้กรอบ 7s Mckinsey Framework และแยกวิเคราะห์เป็น จุดแข็ง (Strengths) และ จุดอ่อน (Weaknesses) ของแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

7s Mckinsey	จุดแข็ง (Strengths:S)	จุดอ่อน (Weaknesses:W)
1. Structure (โครงสร้างองค์กร)	-มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน มีแผนปฏิบัติงานประจำปี และแผนร่วมกับหน่วยงานภายนอก -ระบบเทคโนโลยีที่มีอยู่ค่อนข้างทันสมัย	-ขาดระบบสนับสนุนการฝึกอบรมเฉพาะทาง เช่น ระบบฝึก BLS แบบถาวรในองค์กร -การจัดสรรงานยังไม่ยืดหยุ่นพอในช่วงเวลาที่ต้องฝึกอบรม
2. Strategy (กลยุทธ์)	-ยึดแนวทางตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนแม่บทของกองทัพบก -มีแผนการพัฒนาศูนย์บุคลากรที่ครอบคลุมถึงการสร้างสมรรถนะ	-ยังไม่มีแผนกลยุทธ์เฉพาะด้านการพัฒนาหลักสูตรช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานแบบต่อเนื่อง -การประเมินความต้องการฝึกอบรมยังไม่ชัดเจน
3. Style (รูปแบบการบริหาร)	-ผู้บริหารมีความรับผิดชอบสูง และสามารถปรับตัวกับสถานการณ์ได้ดี -มีทัศนคติที่เปิดรับการเปลี่ยนแปลงและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร	-ภาระหน้าที่ของผู้บริหารหลายด้านส่งผลให้ขาดเวลาดูติดตามหรือสนับสนุนเชิงลึกในการฝึกอบรมเฉพาะทาง
4. Staff (บุคลากร)	-บุคลากรมีความรับผิดชอบสูง และปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด -มีประสบการณ์ตรงในหน้าที่และเข้าใจบริบทของโรงเรียน	-บุคลากรยังไม่มีความรู้หรือทักษะเกี่ยวกับการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน -กำลังคนไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน ส่งผลให้เกิดความอ่อนล้า

7s Mckinsey	จุดแข็ง (Strengths:S)	จุดอ่อน (Weaknesses:W)
5. System (ระบบงาน)	-มีระบบงานพื้นฐานที่สนับสนุนการบริหารทั่วไป -ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในบางส่วน เช่น ระบบแบบทดสอบออนไลน์	-ขาดระบบสนับสนุนการฝึกอบรมแบบมีอาชีพ เช่น ระบบฝึกเสมือนจริง (Simulation) -ขาดระบบติดตามผลหลังการฝึกอบรม
6. Shared Values (ค่านิยมร่วม)	-ยึดมั่นในระเบียบวินัย ความสามัคคี และความปลอดภัยของนักเรียน -มีวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	-การรับรู้เรื่องความสำคัญของ BLS ยังไม่แพร่หลาย เป็นวัฒนธรรมองค์กร -ยังไม่มีค่านิยมที่เน้นความพร้อมในการรับมือภาวะฉุกเฉิน
7.Skills (ทักษะและความสามารถ)	-บุคลากรมีทักษะด้านการดูแลนักเรียนและเข้าใจพฤติกรรมเด็ก -มีทักษะการใช้สื่อดิจิทัลในระดับพื้นฐาน	-ขาดทักษะเฉพาะทาง เช่น CPR, การใช้ AED, การประเมินสถานการณ์ฉุกเฉิน -ขาดวิทยากรภายในที่มีความชำนาญในการฝึก BLS

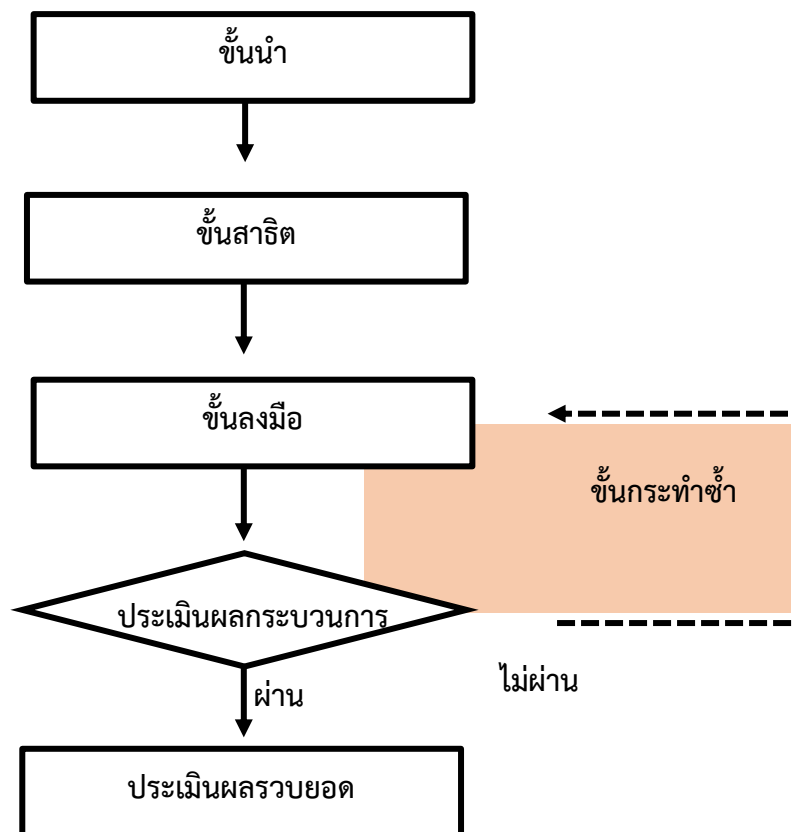
การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (External Analysis) โดยใช้กรอบ PESTEL Framework ร่วมกับ SWOT Analysis เพื่อแยกโอกาส (Opportunities) และภัยคุกคาม (Threats) ของแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

PESTEL	โอกาส (Opportunities:O)	ภัยคุกคาม (Threats:T)
1. Political (การเมือง/นโยบายรัฐ)	-รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี -มีนโยบายสนับสนุนโรงเรียนในอุปถัมภ์กองทัพบกให้พัฒนาหลักสูตรด้านสุขภาวะ -มีการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม	-ความไม่แน่นอนทางนโยบายของภาครัฐในแต่ละรัฐบาลอาจทำให้ขาดความต่อเนื่องในการสนับสนุน -ระเบียบราชการที่ซับซ้อนอาจเป็นอุปสรรคในการของบประมาณและอนุมัติโครงการเร่งด่วน
2. Economic (เศรษฐกิจ/งบประมาณ)	-ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหลายแหล่ง เช่น กองทัพบก และ จากในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดาสิริโสภาพัฒน์วดี -โรงเรียนอยู่ในระบบเอกชน และมีความคล่องตัวทางการเงินระดับหนึ่ง	-การใช้งบประมาณฝึกอบรมต้องเสนอแผนล่วงหน้า ทำให้ยืดหยุ่นได้น้อย -ค่าอุปกรณ์ฝึก (เช่น หุ่น CPR, AED) มีราคาสูงและจัดหาได้ช้า
3. Social (สังคม/ประชากร/ค่านิยม)	-สังคมให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในโรงเรียน และการปฐมพยาบาล -ครูและบุคลากรตระหนักถึงความจำเป็นของการเรียนรู้การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน	-ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการช่วยชีวิตยังไม่เพียงพอ -อาจมีความกลัวหรือไม่มั่นใจในการปฏิบัติจริง ทำให้การฝึกถูกชะเลยหรือมองว่าไม่จำเป็น

PESTEL	โอกาส (Opportunities:O)	ภัยคุกคาม (Threats:T)
4. Technological (เทคโนโลยี/นวัตกรรม)	-มีเทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น e-learning, วิดีโอสาธิต, ระบบทดสอบออนไลน์ -มีแนวโน้มการใช้เทคโนโลยีฝึกเสมือนจริง (Simulation, AR/VR) ในการอบรม BLS	-ความเข้าใจและทักษะในการใช้เทคโนโลยีของบุคลากรบางส่วนยังจำกัด -ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น หุ่นจำลองที่มีระบบ feedback หรือ AED Trainer
5. Environmental (สิ่งแวดล้อม/ความปลอดภัย)	-สถานศึกษาต้องมีระบบการดูแลความปลอดภัย ซึ่งเปิดโอกาสให้รวม BLS เข้ากับมาตรการป้องกันภัย -ความเสี่ยงจากอุบัติเหตุในโรงเรียนเป็นแรงจูงใจให้เกิดระบบป้องกันล่วงหน้า	-การเกิดเหตุฉุกเฉินแบบไม่คาดคิดที่ไม่มีคนรับมือ อาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์โรงเรียน -ความไม่พร้อมของสถานที่/อุปกรณ์ในการรับมือเหตุฉุกเฉิน
6. Legal (กฎหมาย/ข้อบังคับ)	-มีกฎหมายด้านสุขภาพและความปลอดภัยในสถานศึกษาที่สามารถใช้เป็นฐานหลักดันการพัฒนา BLS -การมีมาตรฐานจากสมาคมแพทย์โรคหัวใจฯ (เช่น แนวทางการทำ CPR และใช้ AED) สนับสนุนการออกแบบหลักสูตรที่ถูกต้อง	-ยังไม่มีข้อบังคับเฉพาะเจาะจงที่ “บังคับ” ให้ครูต้องผ่านการอบรม BLS -ความล่าช้าทางกฎหมายอาจทำให้โรงเรียนไม่เห็นความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินโครงการ

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist Theory) และ
องค์ประกอบการออกแบบการเรียนการสอน (Instructional Design)

ผู้วิจัยทำการเชื่อมโยงหลักการสำคัญ เพื่อให้ได้ลำดับขั้นตอนในการ
ออกแบบการเรียนการสอน สามารถแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นสาธิต ขั้นลงมือ
ขั้นกระทำซ้ำ และขั้นประเมินผล

ภาพที่ 2 ขั้นตอนในการออกแบบการเรียนการสอน

ขั้นนำ มีการปฐมนิเทศ รายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
ดังต่อไปนี้

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้
2. ข้อตกลงเบื้องต้นในการเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนได้แก่
ระยะเวลาในการเรียน สถานที่ที่ใช้ในการเรียน และการฝึก ช่องทางการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ

เช่น QR code Google Form จะบรรจุไฟล์เอกสารแบบทดสอบ และการลงทะเบียนในระบบ life.thaicpr.org โดยกำหนดให้ผู้เรียนผ่านการทดสอบ ร้อยละ 80

3. รายละเอียดในการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นความรู้ในภาคทฤษฎี ในหัวข้อเรื่องการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน (Basic Life Support)

ชั้นสาธิต ใช้วิธีการสอนที่ผสมผสานกันระหว่าง การเรียนสอนแบบเผชิญหน้ากัน (Face to Face) และ การเรียนการสอนในห้องเรียน

1. การเรียนสอนแบบเผชิญหน้ากัน (Face to Face) มีการสาธิตขั้นตอนการปฏิบัติโดยละเอียดจากผู้สอนมีการแบ่งกลุ่มย่อย กลุ่มละ 3 คน เพื่อดูการสาธิตการปฏิบัติการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน (Basic Life Support) ร่วมกับหุ่น จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจรายละเอียด และจดจำขั้นตอนได้มากยิ่งขึ้น

2. การเรียนการสอนในห้องเรียน นำวิดีโอที่บันทึกไว้ อัดโหลดเข้าไปในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนที่ไม่เข้าใจสามารถย้อนดู และทบทวนวิธีการฝึกได้ทั้งในเวลาและนอกเวลา ซึ่งกระบวนการนี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

ชั้นลงมือ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้เรียนจะทำกิจกรรมลงมือปฏิบัติเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม โดยมีเพื่อนช่วยเพื่อน เมื่อมีผู้เรียนคนใดไม่เข้าใจ หรือไม่สามารถปฏิบัติได้ ผู้เรียนที่ทำได้จะช่วยเหลือโดยให้คำแนะนำ กรณีนี้ผู้สอนต้องกล่าวคำชมเชย ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกมั่นใจในตัวเองมากขึ้น รู้สึกสนุกสนานในการเรียน และยังก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ หรือมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

2. ผู้สอนจะสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด หากพบว่าผู้เรียนไม่สามารถปฏิบัติได้จะให้คำแนะนำและให้กำลังใจ เพื่อให้ผู้เรียนไม่เกิดความท้อในการเรียน

ชั้นกระทำซ้ำ มีการปฏิบัติดังนี้

1. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องได้รับการช่วยเหลือ ผู้เรียนจะปฏิบัติซ้ำ ๆ อย่างน้อย 5 รอบ จนเกิดความมั่นใจ

2. ขั้นตอนการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเองเป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น ๆ

3. ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการกระทำนั้น ๆ จนผู้เรียนสามารถทำได้อย่างคล่องแคล่ว ชำนาญ เป็นไปโดยอัตโนมัติ และด้วยความมั่นใจในตนเอง

ขั้นประเมินผล มีการประเมินผลกระบวนการ และการประเมินผลรวบยอด โดยการใช้แบบประเมินที่ครอบคลุม ประเมินด้านความรู้ในเนื้อหาบทเรียน ด้วยแบบทดสอบความรู้ ด้านทักษะประเมินโดยใช้แบบประเมินทักษะใช้การสังเกตแบบ ตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยประเมินเป็นรายบุคคล ประเมินทัศนคติโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นหลังการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นเตรียมการก่อนทดลอง

1. ปฐมนิเทศเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทดลองอธิบายขั้นตอนวิธีการเรียนรู้
2. แนะนำช่องทางในการให้ความช่วยเหลือ เช่น ติดต่อทางไลน์ Line ID: หรือเบอร์โทรศัพท์ของผู้ควบคุมการสอน

3. ตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์ ว่าพร้อมใช้งานหรือไม่

ขั้นการทดลอง

กระบวนการจัดการเรียนการสอนการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากร ของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบุรีวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ โดยกำหนด ในวันที่ 12 มีนาคม 2568 เวลา 08:00-12:00 น.

ขั้นการประเมินผล (Evaluation)

1. ผู้เรียนสามารถเข้ารับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติ ได้หลังทำกิจกรรม
2. ผู้เรียนที่ทดสอบไม่ผ่านเกณฑ์ให้กลับไปทำแบบทดสอบใหม่

การวิเคราะห์ TOWS Matrix

การจับคู่ปัจจัยภายในและภายนอก โดยเชื่อมโยงกับกรอบการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน (BLS) สำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ ฯ

กลยุทธ์เชิงรุก

จุดแข็ง (S) + โอกาส (O) คือการใช้จุดแข็งภายในองค์กรเพื่อคว้าโอกาสจากภายนอก

แนวทางกลยุทธ์:

1. ใช้ความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก (S) ร่วมกับนโยบายภาครัฐที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพครู (O) “สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการอบรม BLS กับโรงพยาบาล/ศูนย์การแพทย์”

2. ใช้บุคลากรที่มีวินัยและความรับผิดชอบสูง (S) ควบคู่กับกระแสสังคมที่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัย (O) “ตั้งทีม “ครูต้นแบบ BLS” ภายในโรงเรียนเพื่อเป็นผู้นำการฝึกอบรม”

กลยุทธ์เชิงแก้ไข

จุดอ่อน (W) + โอกาส (O) คือการแก้ไขจุดอ่อนโดยใช้โอกาสจากภายนอกเป็นตัวช่วย

แนวทางกลยุทธ์:

1. บุคลากรขาดทักษะการช่วยชีวิต (W) แต่ยังมีเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ BLS (O) “พัฒนาหลักสูตรอบรมออนไลน์/Simulation แบบเข้มข้น”

2. ขาดแผนกลยุทธ์ด้าน BLS (W) และ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ (O) “จัดทำแผนกลยุทธ์ 3 ปีสำหรับการฝึก BLS โดยมีงบประมาณสนับสนุนจากภายนอก”

กลยุทธ์เชิงป้องกัน

จุดแข็ง (S) + ภัยคุกคาม (T) คือใช้จุดแข็งเพื่อป้องกันผลกระทบจากภัยคุกคาม

แนวทางกลยุทธ์:

1. ใช้ระบบเทคโนโลยีและแผนงานที่มีอยู่ (S) + ปัญหาความล่าช้าทางราชการ (T) “สร้างต้นแบบระบบฝึกอบรมภายในที่สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องรออนุมัติจากภายนอก”

2. ใช้ความร่วมมือภายนอกที่มีอยู่แล้ว (S) + อุปกรณ์ฝึก BLS มีราคาสูง (T) “จับมือกับหน่วยงานพันธมิตรเพื่อใช้อุปกรณ์ร่วมกัน”

กลยุทธ์เชิงรับ

จุดอ่อน (W) + ภัยคุกคาม (T) คือการลดความเสี่ยงจากจุดอ่อนที่เผชิญกับภัยคุกคาม

แนวทางกลยุทธ์:

1. บุคลากรขาดความรู้ + อุปกรณ์ราคาสูง “อบรมครูแบบ Train the Trainer และประยุกต์ใช้สื่อการสอนต้นทุนต่ำ เช่น วิดีโอ/โมเดลกระดาษ”

2. บุคลากรภาระงานมากมีไม่เพียงพอ และมีกระบวนการราชการล่าช้า “วางระบบฝึกอบรมแบบยืดหยุ่น (Blended Learning) ที่ไม่กระทบตารางสอน”

วัตถุประสงค์ข้อ 3. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

ผลจากการวิเคราะห์ TOWS Matrix พบว่าโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ มีแนวทางการพัฒนาประเด็นสำคัญ 5 ประเด็น ดังนี้

1. สร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อร่วมพัฒนาสมรรถนะของหลักสูตรครูและบุคลากรด้านหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน
2. สร้างครุต้นแบบด้านหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนและฝึกอบรมภายในโรงเรียน
3. พัฒนาหลักสูตรอบรมออนไลน์ โดยนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการเรียนรู้ด้านหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน
4. บูรณาการร่วมกับหน่วยงานทางการแพทย์ เช่น โรงพยาบาลหรือศูนย์การแพทย์ เพื่อเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายอบรม
5. จัดอบรมแบบยืดหยุ่น เพื่อไม่รบกวนตารางเรียนของครูและบุคลากรในโรงเรียน

แนวทางการแก้ไขควรยกระดับหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียน บรรจุเป็นหลักสูตรประจำสำหรับโรงเรียน และมีการจัดฝึกอบรมควบคู่ไปกับนักเรียน เพื่อสอดคล้องกับการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในคู่มือครู “เรื่องการช่วยฟื้นคืนชีพ” นอกจากนั้นควรพัฒนาความร่วมมือ สร้างและขยายเครือข่ายกับสถาบันอื่น หน่วยงานด้านสาธารณสุข เพื่อรับการสนับสนุนวิทยากรและอุปกรณ์ในการฝึกอบรม BLS เสริมสร้างให้เกิดทักษะ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง

บทที่ 4

บทอภิปรายผล

การพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากร ของโรงเรียนกอล์ฟบูกออุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ พัฒนาจากแนวทางการจัดหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้การปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ทั้งครูและบุคลากรในโรงเรียน สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา โดยเป้าหมายของหลักสูตรเป็นการเตรียมความพร้อมทั้งสถานการณ์ฉุกเฉินให้กับนักเรียน เพื่อบริหารจัดการกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียน กอล์ฟบูกออุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

โรงเรียนกอล์ฟบูกออุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะและความสามารถของนักเรียนด้านพื้นฐานการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานเป็นรูปแบบการบรรยาย แนวคิด ทฤษฎี แต่ยังขาดการฝึกอบรมและปฏิบัติ และหากมีเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ภายในโรงเรียน ครูและบุคลากรจึงตระหนักถึงการฝึกการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน อีกทั้งในหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในคู่มือครู⁶ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีแผนการเรียนรู้ เรื่องการช่วยฟื้นคืนชีพ⁷ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ครูผู้สอนควรจะมีความรู้ มีทักษะ มีความเข้าใจในการเรียนการสอนเรื่องนี้อย่างถูกต้อง สามารถนำความรู้จากการฝึกการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานเข้าไปช่วยเหลือปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ และมีทักษะนำความรู้ไปขยายผลต่อไปได้ในหลักสูตร ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยปานวิไล ตั้งกุลพาณิชย์ และคณะ²⁸ ศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมการศึกษาการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานและเครื่องกระตุ้นหัวใจภายนอกอัตโนมัติ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยกิจกรรมประกอบด้วยบรรยาย 2 ชั่วโมงและกิจกรรมฝึกปฏิบัติ จริง 3 ชั่วโมง โปรแกรมการฝึกอบรม BLS ประกอบด้วยการสอน CPR AED และการปฐมพยาบาล

เบื้องต้น สำหรับการสำคัญสิ่งแปลกปลอม โดยมีการทดสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ ส่วนทัศนคติของผู้เข้าร่วม ประเมินโดยใช้แบบสอบถามผลลัพธ์: ผู้เข้าร่วมทั้งหมด 146 คน ความรู้ BLS เพิ่มขึ้นในทุกส่วน (การช่วยเหลือตั้งแต่เนิ่น ๆ การกดหน้าอก และการช็อกไฟฟ้า รวมถึงความมั่นใจของผู้เข้าร่วม) สรุปการ ฝึกอบรม BLS ในระดับมัธยมศึกษาเพิ่มทั้งความรู้ เรื่องห่วงโซ่การรอดชีวิตและความมั่นใจ ซึ่งหากดำเนินการอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และ ทันท่วงทีจะช่วยเพิ่มโอกาสในการรอดชีวิต

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน สำหรับครูและบุคลากร ของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบุรีวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

การสังเคราะห์จากผลการวิเคราะห์ 7S McKinsey, PESTEL และ TOWS Matrix ทั้งหมด โดยใช้รูปแบบการจัดการสภาพแวดล้อมการจำลองสถานการณ์สำหรับการฝึก หลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน พบว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ยังไม่สามารถพัฒนาหลักสูตร อย่างต่อเนื่องมีประเด็นที่สำคัญ 5 ประเด็น ดังนี้

1. บุคลากรยังไม่มีความรู้หรือทักษะเกี่ยวกับการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน
2. ขาดระบบสนับสนุนการฝึกอบรมแบบมีอชีพ เช่น ระบบฝึกเสมือนจริง (Simulation)
3. ในองค์กรหรือบุคลากรและวิทยากรภายใน ไม่มีความชำนาญในการฝึก หลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน
4. ความรู้ ความเข้าใจของบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการช่วยชีวิตยังไม่เพียงพอ
5. ยังไม่บรรจุหลักสูตรฝึกอบรมและไม่มีข้อบังคับเฉพาะเจาะจงที่ “บังคับ”

ให้ครูต้องผ่านการอบรม BLS

ซึ่งสอดคล้องกับ สมาคมแพทย์โรคหัวใจยุโรป²⁵ (European Society of Cardiology) ที่แนะนำถึงการสอนการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน ควรมีการจำลองสถานการณ์ เพื่อการฝึกอบรมการช่วยชีวิต (Simulation to teach resuscitation) การจำลอง สถานการณ์มีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ทั้งในด้านเทคนิค และการบริหารจัดการ ทรัพยากรในสถานการณ์วิกฤติ อีกทั้งการพัฒนาบุคลากรครูผู้สอน (Faculty development to improve education) คุณภาพของผู้สอนมีผลกระทบโดยตรงต่อ คุณภาพการเรียนรู้ การพัฒนาผู้สอนให้มีความรู้ในเนื้อหาที่ลึกซึ้งและทักษะในการ

สื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญ การฝึกอบรมการช่วยชีวิตที่มีมาตรฐาน ช่วยเพิ่มอัตราการฟื้นคืนสัญญาณชีพ และอัตราการรอดชีวิต

ธวัชชัย อิ่มพูล และคณะ²⁹ ศึกษาโครงการการพัฒนาหลักสูตรฉุกเฉินการแพทย์สำหรับนักเรียน โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดขอนแก่น ได้ข้อเสนอแนะในหลักสูตรฉุกเฉินการแพทย์สำหรับนักเรียนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดขอนแก่น สามารถนำไปพัฒนาและใช้ดำเนินการต่อให้ครอบคลุมทุกโรงเรียนทั้งจังหวัดที่มีบริบทใกล้เคียงกันและควรมีการให้ความรู้เพิ่มเติมการจัดหาหุ่นฝึกให้เพียงพอ และติดตามประเมินผลต่อไป

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน สำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

จากการวิจัยและสัมภาษณ์พบว่าโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ มีแนวทางการพัฒนาประเด็นสำคัญ 5 ประเด็นดังนี้

1. สร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อร่วมพัฒนาสมรรถนะของหลักสูตรครูและบุคลากรด้านหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน
 2. สร้างครุต้นแบบด้านหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนและฝึกอบรมภายในโรงเรียน
 3. พัฒนาหลักสูตรอบรมออนไลน์ โดยนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการเรียนรู้ด้านหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน
 4. บูรณาการร่วมกับหน่วยงานทางการแพทย์ เช่น โรงพยาบาลหรือศูนย์การแพทย์ เพื่อเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายอบรม
 5. จัดอบรมแบบยืดหยุ่น เพื่อไม่รบกวนตารางเรียนของครูและบุคลากรในโรงเรียน
- ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยวิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล¹³ ได้ศึกษาหลักการและกรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะตามแนวคิด Constructivism พบว่า การพัฒนาหลักสูตร ควรมุ่งเน้นการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน สร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติในบริบทที่มีความหมาย การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะควรคำนึงถึงการเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริง

ตามกรอบการวิจัยการเสริมสร้างขีดความสามารถ องค์ประกอบสมรรถนะตามแนวคิดของแมคเคลแลนด์ (David C. McClelland)³³ กล่าวว่า สมรรถนะ ประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นด้วยการศึกษาค้นคว้า ทำให้เกิดความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skills) ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่คนแต่ละคนสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ไม่ยากนักด้วยการศึกษาค้นคว้า และการฝึกฝนปฏิบัติ เรียกว่า “Hard Skills” ในขณะที่องค์ประกอบส่วนที่เหลือ คือ Self-concept (เจตคติ ค่านิยม และความเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง) รวมทั้ง Trait (บุคลิกลักษณะประจำของแต่ละบุคคล) และ Motive (แรงจูงหรือแรงขับภายในของแต่ละบุคคล) เป็นสิ่งที่พัฒนายาก เพราะเป็นสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายในตัวบุคคล ส่วนนี้เรียกว่า “Soft Skills” แนวคิดดังกล่าวอธิบายด้วยโมเดลภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Model)³⁴ ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคลเปรียบได้กับภูเขาน้ำแข็ง ส่วนที่เห็นได้ง่ายและพัฒนาได้ง่าย คือส่วนที่ลอยอยู่เหนือน้ำ นั่นคือองค์ความรู้และทักษะต่างๆ ที่บุคคลมีอยู่ และส่วนที่มองเห็นได้ยากอยู่ใต้ผิวน้ำ

โรงเรียนกอทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบุรีวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน มีแผนปฏิบัติงานประจำปี มีแผนการพัฒนามุขลาคกรที่ครอบคลุมถึงการสร้างสมรรถนะ และแผนร่วมกับหน่วยงานภายนอก อีกทั้งผู้บริหารมีความรับผิดชอบสูง และสามารถปรับตัวกับสถานการณ์ได้ดี มีทัศนคติที่เปิดรับการเปลี่ยนแปลงและสนับสนุนการพัฒนามุขลาคกร โดยบุคลากรเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง และปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด และมีประสิทธิภาพตรงในหน้าที่ เข้าใจบริบทของโรงเรียน พร้อมทั้งจะเรียนรู้ พร้อมมีระบบเทคโนโลยีที่ค่อนข้างทันสมัย แต่ยังมีขาดระบบสนับสนุนการฝึกอบรมเฉพาะทาง เช่น ระบบการฝึก Basic Life Support (BLS) แบบถาวรในองค์กร และยังไม่มีแผนกลยุทธ์เฉพาะด้านการพัฒนาหลักสูตรช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานแบบต่อเนื่อง ขาดวิทยากรภายในที่มีความชำนาญในการฝึก BLS

ดังนั้นควรสร้างโอกาสจากนโยบายสถานศึกษาที่กำหนดต้องมีระบบการดูแลความปลอดภัย ให้รวมหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานเข้ากับมาตรการป้องกันภัย โดยผลักดันให้บรรจุเป็นหลักสูตรประจำสำหรับโรงเรียน และมีการจัดฝึกอบรมควบคู่ไปกับนักเรียน เพื่อสอดคล้องกับการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในคู่มือครู⁶ “เรื่องการช่วยฟื้นคืนชีพ”⁷ นอกจากนั้นควรสร้างและขยายเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันอื่น หน่วยงานด้านสาธารณสุข เพื่อรับการสนับสนุนวิทยากรและอุปกรณ์ในการฝึกอบรม BLS เสริมสร้างให้เกิดทักษะ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง ทำให้เป็นวัฒนธรรมองค์กร และค่านิยมที่เน้นความพร้อมในการรับมือกับภาวะฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นภายในโรงเรียน

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากรในโรงเรียนฯ โดยวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียน เพื่อออกแบบแนวทางเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน (Basic Life Support: BLS) ให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร โดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ ได้แก่ กรอบ 7S McKinsey, PESTEL, SWOT และ TOWS Matrix ผลการวิจัยดังนี้

การศึกษาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะและความสามารถของนักเรียนด้านพื้นฐานการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานเป็นรูปแบบการบรรยาย แนวคิด ทฤษฎี แต่ยังขาดการฝึกอบรบและปฏิบัติ และหากมีเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้นกับนักเรียนภายในโรงเรียนครูและบุคลากรจึงตระหนักถึงการฝึกการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน อีกทั้งในหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในคู่มือครู ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีแผนการเรียนรู้ เรื่องการช่วยฟื้นคืนชีพ⁷ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ครูผู้สอนควรจะมีความรู้ มีทักษะ มีความเข้าใจในการเรียนการสอนเรื่องนี้อย่างถูกต้อง สามารถนำความรู้จากการฝึกการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานเข้าไปช่วยเหลือปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้และมีทักษะนำความรู้ไปขยายผลต่อไปได้ในหลักสูตร

ดังนั้นควรสร้างโอกาสจากนโยบายสถานศึกษาที่กำหนดต้องมี ระบบการดูแลความปลอดภัย ให้รวมหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน เข้ากับมาตรการป้องกันภัย โดยผลักดันให้บรรจุเป็นหลักสูตรประจำสำหรับโรงเรียน และมีการจัดฝึกอบรมควบคู่ไปกับนักเรียน

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน สำหรับครูและบุคลากร ของโรงเรียน กองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบุรุษวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

การบริหารจัดการโรงเรียนควรมีการฝึกหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน ซึ่งยังไม่สามารถพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องมีประเด็นที่สำคัญ 5 ประเด็น ดังนี้

1. บุคลากรยังไม่มีความรู้หรือทักษะเกี่ยวกับการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน
2. ขาดระบบสนับสนุนการฝึกอบรมแบบมืออาชีพ เช่น ระบบฝึกเสมือนจริง (Simulation)
3. ในองค์กรหรือบุคลากรและวิทยากรภายใน ไม่มีความชำนาญในการฝึกหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน
4. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการช่วยชีวิตยังไม่เพียงพอ
5. ยังไม่บรรจุหลักสูตรฝึกอบรมและไม่มีข้อบังคับเฉพาะเจาะจงที่ “บังคับ” ให้ครูต้องผ่านการอบรมหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน

สรุปปัจจัยหลักที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. ผู้สอน (Instructor)
2. ผู้เรียน (Learner)
3. ลักษณะการจัดการฝึกปฏิบัติ มีความสำคัญเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำเกี่ยวกับเหตุผลในการคิดการตัดสินใจรวมถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นขณะฝึกปฏิบัติได้ และการทบทวนสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยผู้สอนกระตุ้นหรือชี้นำผู้เรียนให้เกิดกระบวนการคิดซึ่งจะนำไปสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องออกแบบคำนึงถึงสถานที่และเวลาที่เหมาะสม

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน สำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบุรุษวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

จากการวิจัยและสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบุรุษวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ มีแนวทางการพัฒนาประเด็นสำคัญ 5 ประเด็นดังนี้

1. สร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อร่วมพัฒนาสมรรถนะของหลักสูตรครูและบุคลากรด้านหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน
2. สร้างครูต้นแบบด้านหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนและฝึกอบรมภายในโรงเรียน

3. พัฒนาหลักสูตรอบรมออนไลน์ โดยนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการเรียนรู้
ด้านหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน

4. บูรณาการร่วมกับหน่วยงานทางการแพทย์ เช่น โรงพยาบาลหรือศูนย์การแพทย์
เพื่อเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายอบรม

5. จัดอบรมแบบยืดหยุ่น เพื่อไม่รบกวนตารางเรียนของครูและบุคลากรใน
โรงเรียนซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน (BLS) สำหรับครูและ
บุคลากรของโรงเรียนกึ่งทวิภาคี เพชรบุรีวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ มีเป้าหมายเพื่อ
ยกระดับสมรรถนะและทักษะความพร้อมในการช่วยชีวิต

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรกำหนดให้การอบรมการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน (Basic Life Support:BLS)
เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนกึ่งทวิภาคีฯ อย่างเป็นทางการ

2. เสนอให้กองทัพบก ร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุขพัฒนาหลักสูตรต้นแบบ
BLS สำหรับครูและบุคลากรในเครือข่าย

3. จัดตั้ง “ศูนย์ฝึกอบรม BLS” ในโรงเรียนกึ่งทวิภาคีฯ อย่างน้อย
ระดับเขต เพื่อสร้างความยั่งยืนในการพัฒนา

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยต่อยอดเพื่อพัฒนารูปแบบหลักสูตร BLS ที่เหมาะสมกับระดับชั้น
ต่าง ๆ เช่น ประถม มัธยม เป็นต้น

2. ส่งเสริมให้มีการวิจัยประเมินผลสัมฤทธิ์หลังการอบรมในระยะสั้นและระยะยาว
เพื่อใช้ปรับปรุงเนื้อหาและวิธีการฝึก

3. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิจัยร่วมระหว่างโรงเรียนกึ่งทวิภาคีฯ
และสถาบันการแพทย์หรือพยาบาล เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้าน BLS อย่างต่อเนื่อง

การขยายขอบเขตการวิจัยหลักสูตร BLS ควรมุ่งเน้นทั้งระดับนโยบาย
ระดับปฏิบัติ และระดับวิชาการ เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรมีความครอบคลุมและนำไปใช้
ได้จริงในโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มโอกาสรอดชีวิตเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ดังนั้นการวิจัยในครั้ง
ต่อไปควรศึกษาที่เน้นในทักษะอื่น ๆ เช่น

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking)
2. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาทักษะด้านการคิดแก้ปัญหา (Problem Solving)
3. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการทำงานเป็นทีม (Team Based Learning)

เอกสารอ้างอิง

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) [อินเทอร์เน็ต]; เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม 2567 เข้าถึงได้จาก <http://www.nscr.nesdc.go.th>.
2. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เอกสารประกอบ แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580): (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: สำนักงาน; 2566. หน้า 181-205.
3. แผนปฏิบัติการ 5 ปีของกระทรวงกลาโหม (พ.ศ.2566-2570) [อินเทอร์เน็ต]; เข้าถึงเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2567 เข้าถึงได้จาก <https://opp.mod.go.th/policyandplan>.
4. การประชุมชี้แจงและมอบนโยบายด้านการฝึก การฝึกอบรม และการศึกษา ของกองทัพบก ประจำปี, โรงเรียนเสนาธิการทหารบก. พ.ศ.2568; วันที่ 15 พฤศจิกายน 2567.
5. โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรราชวิทยา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี [อินเทอร์เน็ต]; เข้าถึงเมื่อ 10 ธ.ค. 2567 เข้าถึงได้จาก <http://facebook.com/petcharawuth.ac.th/VancouverStyle.pdf>
6. เขวลิต ภูมิภาค และ กัลยภัฏร์ ศรีไพโรจน์.คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ม.3 [อินเทอร์เน็ต]; เข้าถึงเมื่อ 7 พฤษภาคม 2568 เข้าถึงได้จาก <https://www.wpp.co.th>
7. โสภณ กฤษณะรังสรรค์. คู่มือการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน และเครื่องช็อกไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติ (เออีดี:AED) สำหรับประชาชน ฉบับเรียบเรียงครั้งที่ 5: คณะกรรมการมาตรฐานการช่วยชีวิต สมาคมแพทย์โรคหัวใจแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, บริษัท ปัญญุมิตร การพิมพ์ จำกัด. กรุงเทพมหานคร; 2558.
8. สมาคมแพทย์โรคหัวใจแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ คณะกรรมการมาตรฐานการช่วยชีวิต.คู่มือการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน และเครื่องช็อกไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติ (เออีดี:AED) สำหรับประชาชน พ.ศ. 2561. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สมาคม; 2561.

9. แผนปฏิบัติราชการ 5 ปีของกองทัพบก (พ.ศ.2566-2570) [อินเทอร์เน็ต]; เข้าถึงเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2567 เข้าถึงได้จาก https://doo.rta.mi.th/DooNew/ITA/2567_2.pdf
10. สมุดปกขาวกองทัพบก (พ.ศ.2567) [อินเทอร์เน็ต]; เข้าถึงเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2567 เข้าถึงได้จาก <https://rta.mi.th/rta-white-paper>.
11. 7SMcKinsey โมเดลที่ช่วยสร้างองค์กรอย่างยั่งยืนสำหรับองค์กรยุคใหม่.[อินเทอร์เน็ต]; เข้าถึงเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2567 เข้าถึงได้จาก <https://www.humansoft.co.th/th/blog/7s-mckinsey>.
12. ทฤษฎีของ Luther Gulick. [อินเทอร์เน็ต]; เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2567 เข้าถึงได้จาก <http://veerasit-dba04.blogspot.com/2012/10/luther-gulick.html>.
13. วิชัย วงษ์ใหญ่, มารุต พัฒนา. ทฤษฎีการสร้างความรู้: หลักการและการประยุกต์ใช้ในการศึกษาไทย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2563;22(4):1-15.
14. สุมาลี ชัยเจริญ. การออกแบบการสอน. หลักการ ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. ขอนแก่น: แอนนาออฟเซต; 2557.
15. สุมาลี ชัยเจริญ. เทคโนโลยีการศึกษา. หลักการ ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. ขอนแก่น: คลังนานา ; 2554.
16. Bednar, A. K. *et al.* Theory into Practice: How Do We Link? In G. J. Angling (Ed). 2nd ed. Englewood, CO: Libraries Unlimited; 1991.
17. ทิศนา ขัมมณี. การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลตามแนวคิด Constructivism. วารสารครุศาสตร์. 2564;49(3):1-22.
18. รสสุคนธ์ มกรมณี. การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการข้ามศาสตร์ตามแนวคิด Constructivism ในระดับอุดมศึกษา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. 2564;10(2):85-98.
19. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. ปัจจัยด้านนโยบายและการสนับสนุนจากผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิด Constructivism. วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. 2563;10(2):18-32.

20. Gagne', R. M. and L. Briggs. Principle of Instructional Design. New York: Holt, Rinehart and Winston; 1974.
21. สมจิต จันทรฉาย. การจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิด Social Constructivism ในสังคมไทย. วารสารปัญญาทัศน์. 2564;13(3):272-85.
22. สิวาภรณ์ เจริญวงศ์. การพัฒนารูปแบบการจัดการสภาพแวดล้อมการจำลองแบบเสมือนจริง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางการพยาบาล และความสามารถในตนเองของนักศึกษาพยาบาล [ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ; 2563
23. Raina M. Merchant, Alexis A. Topjian, Ashish R. Panchal, et al. Part 1: Executive Summary: 2020 American Heart Association Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care. Circulation. 2020;142(suppl 2):S337–57.
24. Ashish R. Panchal, Jason A. Bartos, José G. Cabañas. Part 3: Adult Basic and Advanced Life Support: 2020 American Heart Association Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care. Circulation. 2020;142 (suppl 2): S366–468.
25. Soar J, Böttiger BW, Carli P, Couper K, Deakin CD, Djäv T, et al. European Resuscitation Council Guidelines 2021: Adult advanced life support. Resuscitation. 2021; 161:115–51. doi: 10.1016/j.resuscitation.2021.02.010
26. Yan S, Gan Y, Jiang N, Wang R, Chen Y, Luo Z, et al. The global survival rate among adult out-of-hospital cardiac arrest patients who received cardiopulmonary resuscitation: a systematic review and meta-analysis. Crit Care. 2020;24(1):61. doi:10.1186/s13054-020-2773-2
27. O'Keefe E, Uzendu A. Bystander CPR up to 10 minutes after cardiac arrest may protect brain function. American Heart Association Newsroom. 2024 Nov 11. Available from: <https://newsroom.heart.org/news/bystander-cpr-up-to-10-minutes-after-cardiac-arrest-may-protect-brain-function>

28. ปานวิไล ตั้งกุลพานิชย์และคณะ. Efficacy of Basic Life Support and Automatic External Defibrillator Educational Program for High School. Ramathibodi Medical Journal. June 2022; หน้า 1-7. [อินเทอร์เน็ต]; เข้าถึงเมื่อ 20 พฤษภาคม 2568 เข้าถึงได้จาก <https://doi.org/10.33165/rmj.2022.45.2.243657>
29. ธวัชชัย อิมพูล, นิธิกร สอนหา, สุธิดา จันทร์จรัส, กรัณย์พิชญ์ โคตรประทุม, อาทิตย์ อารงชัยชนะ, คเชนทร์ กองพิลาและคณะ. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์. โครงการการพัฒนาหลักสูตรฉุกเฉินการแพทย์สำหรับนักเรียน โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดขอนแก่น. บริษัทสยามพิมพ์นานาชาติ จำกัด. ตุลาคม 2567; หน้า2-5
30. Plodr M, Chalusova E. Current trends in the management of out of hospital cardiac arrest (OHCA). Biomed Pap Med Fac Univ Palacky Olomouc Czech Repub. 2024 Jun;168(2):105-16. doi: 10.5507/bp.2024.006. Epub 2024 Mar 4. PMID: 38441422.
31. Perron JE, Coffey MJ, Lovell-Simons A, et al. Resuscitating Cardiopulmonary Resuscitation Training in a Virtual Reality: Prospective Interventional Study. J Med Internet Res. 2021 Jul 29;23(7):e22920. doi: 10.2196/22920. PMID: 34326040; PMCID: PMC8367149.
32. McKinsey & Company. The 7-S framework. McKinsey Quarterly. 1980. [อินเทอร์เน็ต]; เข้าถึงเมื่อ 25 มีนาคม 2568 เข้าถึงได้จาก <https://www.mckinsey.com>
33. Aguilar FJ. Scanning the Business Environment. New York: Macmillan; 1967. [อินเทอร์เน็ต]; เข้าถึงเมื่อ 25 มีนาคม 2568 เข้าถึงได้จาก <https://www.scirp.org>
34. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 6(12). กรกฎาคม-ธันวาคม; 2557. หน้า 173-74.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

เพื่อประกอบงานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน สำหรับครูและบุคลากร ของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ เพื่อให้ตอบวัตถุประสงค์งานวิจัย โดยแบ่งเป็นคำถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าครูแต่ละระดับชั้น ครูประจำห้องพยาบาล และสำหรับนักเรียน หัวหน้านักการภารโรง แม่บ้าน ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1: เพื่อศึกษาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน สำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

1. ท่านคิดว่าการฝึกอบรมการช่วยชีวิตขั้นต้นในโรงเรียนมีความสำคัญอย่างไร?
2. ท่านคิดว่าโครงการนี้สามารถช่วยพัฒนาทักษะหรือพฤติกรรมของนักเรียนในด้านใดบ้าง?
3. คุณคิดว่าความรู้และทักษะที่ได้เรียนรู้จากโครงการนี้มีประโยชน์ใน

ชีวิตประจำวันอย่างไร?

วัตถุประสงค์ที่ 2: เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน สำหรับครูและบุคลากร ของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

1. หลังจากเข้าร่วมโครงการ ท่านพบว่าการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการด้านความรู้ และทักษะช่วยชีวิตอย่างไร?
2. ท่านพบอุปสรรคหรือปัญหาใดบ้างในการจัดการหรือเข้าร่วมโครงการนี้?
3. คุณรู้สึกอย่างไรหลังจากที่ได้เข้าร่วมการฝึกอบรมช่วยชีวิตขั้นต้น?
4. มีสถานการณ์ใดบ้างที่คุณคิดว่าทักษะช่วยชีวิตขั้นต้นที่คุณเรียนรู้มาอาจช่วยเหลือผู้อื่นได้?
5. คุณพบว่าสิ่งใดในโครงการนี้ที่ทำให้สนุกหรือเรียนรู้ได้ง่าย?

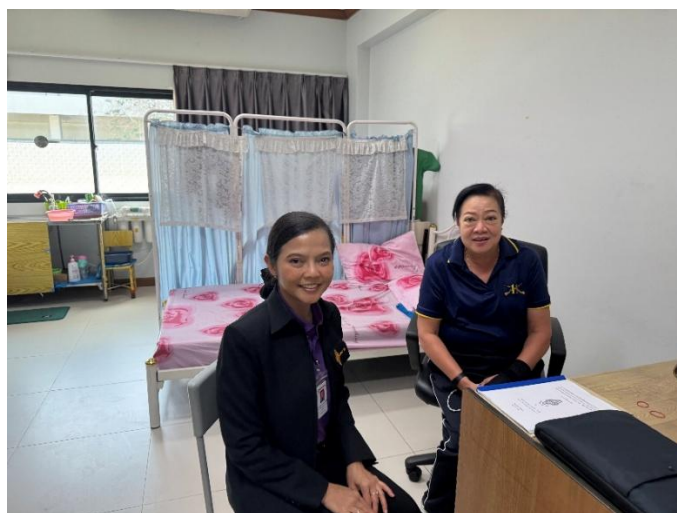
วัตถุประสงค์ที่ 3: เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน สำหรับครูและบุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

1. หากจะปรับปรุงโครงการนี้ในอนาคต ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร?
2. มีสิ่งใดในโครงการที่คุณอยากให้เพิ่มหรือปรับปรุงบ้าง?

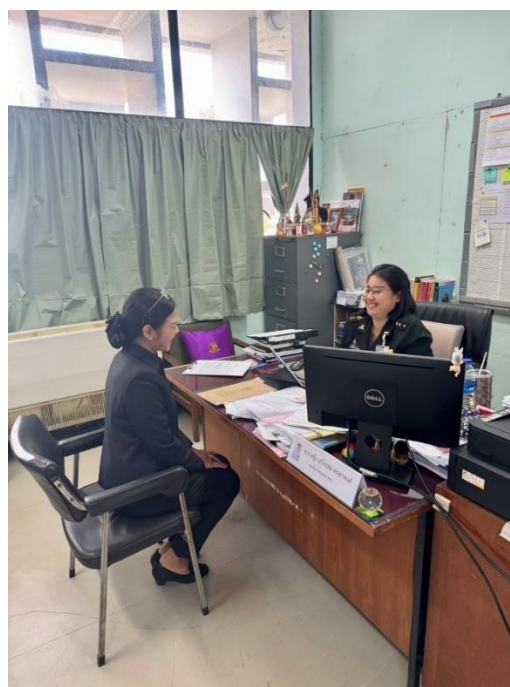
ภาคผนวก ข ภาพประกอบกิจกรรมการฝึกอบรมการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากรในโรงเรียนกอล์ฟบูกอูปถัมภ์ เพชรบูรณ์วิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

ภาพที่ 1 การสัมภาษณ์นางจิราพร ภัททมุข ผู้อำนวยการโรงเรียนกอล์ฟบูกอูปถัมภ์ฯและผู้บริหารของโรงเรียน เพื่อขออนุญาตเข้าทำวิจัย และประสานการจัดทำการศึกษาการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากร ฯ ร่วมกับ พลตรี ประทิน นาคชื่น หัวหน้ากลุ่มงานสนับสนุนโครงการสาธารณสุข ศูนย์อำนวยการใหญ่จิตอาสาพระราชทาน

ภาพที่ 2 การสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากครูประจำห้องพยาบาลของโรงเรียนฯ

ภาพที่ 3-4 การเข้าพบพลตรี เกรียงศักดิ์ สืบธรรมมา ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา และ พันเอกหญิง ฉวีวรรณ ตะเกापงค์ อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อรายงานความก้าวหน้าในงานวิจัย แจ้งการจั้ดทำการฝึกอบรมการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากรโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ ฯ และตรวจสอบความสมบูรณ์ของงานวิจัย

ภาพที่ 6-10 กิจกรรมการฝึกอบรมการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับครูและบุคลากรใน
โรงเรียน วันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2568 เวลา 08:00-12:00 น. ณ หอประชุมของโรงเรียน
กองทัพกอบุญณ์ เพชรบุรีวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ นำโดย พลอากาศเอก สุบิน ชิวปรีชา
กรมวังผู้ใหญ่ในพระองค์ ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการใหญ่จิตอาสาพระราชทาน

ภาพที่ 11-16 การสัมภาษณ์คณะผู้บริหาร คณะวิทยากร และการตอบแบบสอบถามภายหลังการฝึกอบรมการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานของครูและบุคลากร ที่เข้าร่วมการฝึกอบรมฯ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ พันตำรวจเอกหญิง พรรณชลิตา นิสัยนัต์

วัน เดือน ปีเกิด 17 กุมภาพันธ์ 2519

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2541	พยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
พ.ศ. 2548	ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2549	การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เอกจิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2541 - 2561	วิสัญญีพยาบาล ประจำกลุ่มงานวิสัญญีวิทยา รพ.ตร.
พ.ศ. 2561 - 2562	พยาบาลวิชาชีพ ปฏิบัติงานที่ศูนย์ฟุ้งได้ กลุ่มงานพยาบาล รพ.ตร.
พ.ศ. 2562 - 2567	ช่วยราชการที่กลุ่มงานสนับสนุนโครงการสาธารณสุข ศูนย์อำนวยการใหญ่จิตอาสาพระราชทาน (ศอญ.จอส.พระราชทาน)

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2564 - 2568	พยาบาล (สบ 4) กลุ่มงานพยาบาล รพ.ตร. สังกัดโรงพยาบาลตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
------------------	---